

Raportul privind activitatea
Consiliului Concurenței
în anul 2015

Chișinău, 2016

Cuprins:

Abrevieri și acronime	3
Introducere	4
Sumar	5
Capitolul I. Contextul general al activității Consiliului Concurenței	6
1.1 Rolul și competențele Consiliului Concurenței.....	6
1.2 Activitatea Consiliului Concurenței în anul 2015	7
Capitolul II. Activitatea de perfecționare a cadrului normativ și strategic	11
2.1 Completarea cadrului normativ	11
2.2 Elaborarea proiectului Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat.....	12
2.3 Elaborarea și adoptarea Programului de Dezvoltare Strategică	13
Capitolul III. Prevenirea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale	15
3.1 Acordurile anticoncurențiale dintre agenții economici	15
3.2 Abuzul de poziție dominantă pe piață	17
3.3 Concurența neloială și publicitatea.....	18
3.4 Acțiunile autorităților administrației publice care limitează concurența	21
3.5 Concentrările economice	26
3.6 Cercetarea mediului concurențial național	27
3.7 Activitatea de avizare a actelor legislative și normative	30
3.8 Practica judiciară	36
Capitolul IV. Notificarea, autorizarea și evidența ajutorului de stat	42
4.1 Notificarea și autorizarea ajutorului de stat.....	42
4.2 Evidența și raportarea ajutorului de stat	45
4.3 Investigarea încălcărilor legislației cu privire la ajutorul de stat	49
4.4 Sistemul informațional automatizat Registrul Ajutorului de Stat	49
Capitolul V. Promovarea culturii concurențiale	51
5.1 Promovarea concurenței în dialogul cu autoritățile publice și agenții economici	51
5.2 Activitatea de informare și promovare în domeniul ajutorului de stat	54
5.3 Promovarea culturii concurențiale prin intermediul evenimentelor organizate.....	56
5.4 Asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței	58
Capitolul VI. Managementul și resursele Consiliului Concurenței	61
6.1 Resursele umane și organigrama	61
6.2 Participarea la cursurile de perfecționare profesională	63
6.3 Implementarea proiectelor internaționale.....	63
6.4 Raportul financiar anual	67
6.5 Raportul de performanță.....	69
Concluzii și direcții prioritare de activitate pentru anul 2016	72

Abrevieri și acronime

Acord de Asociere	Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora pe de altă parte
AGEPI	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
ANPC	Agenția Națională pentru Protecția Concurenței
ANRCETI	Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
ANRE	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
APC	Autorități publice centrale
APL	Autorități publice locale
Banca Mondială	Grupul Băncii Mondiale
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNM	Banca Națională a Moldovei
CIPA	Consiliul Interstatal pentru Politica Antimonopol al Comunității Statelor Independente
CzDA	Agenția Cehă pentru dezvoltare
FTC	Comisia Federală de Comerț a SUA
ICN	Rețeaua Internațională de Concurență
Legea concurenței	Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012
Legea cu privire la ajutorul de stat	Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat
Legea cu privire la publicitate	Legea nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate
PDS	Programul de Dezvoltare Strategică al Consiliului Concurenței
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
Program național	Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat
SIRASM	Sistemul informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat”
SUA	Statele Unite ale Americii
TAIEX	Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații
UE	Uniunea Europeană.

Introducere

Consiliul Concurenței este autoritatea de concurență națională, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale.

Raportul anual de activitate al Consiliului Concurenței prezintă sinteza activităților desfășurate și sarcinilor îndeplinite în 2015. În acest document sunt reflectate cele mai importante progrese și rezultate obținute. Raportul reprezintă o sursă importantă de analiză și concluzii întru stabilirea direcțiilor prioritare pentru anul viitor.

Anul 2015 a fost caracterizat pentru Consiliul Concurenței prin mai multe aspecte importante și unice.

În acest an, eforturile autorității de concurență au fost orientate spre intensificarea investigării cazurilor de încălcare a legislației concurențiale, fapt dovedit prin creșterea de 1,3 ori a numărului investigațiilor în derulare față de anul 2014.

În 2015, pentru prima dată a fost implementat un nou instrument european al politicii de concurență – acceptarea angajamentelor întreprinderilor, fără aplicarea măsurilor de sancționare a acestora, în vederea înlăturării încălcărilor anticoncurențiale și restabilirii rapide a mediului concurențial.

Un rol important în anul 2015, l-a avut implementarea sistemului indicatorilor de performanță bazat pe impactul asupra bunăstării consumatorilor. Aceasta a contribuit esențial la creșterea responsabilității angajaților Consiliului Concurenței, îmbunătățirii rezultatelor și eficienței muncii. Iar impactul pozitiv al activității realizate asupra bunăstării consumatorilor a fost de 5 ori mai mare decât resursele publice utilizate de autoritatea de concurență.

Anul 2015 a fost marcat și de investigarea unei concentrări economice, care ridică îndoieli grave privind compatibilitatea acesteia cu mediul concurențial, deoarece grupul format din mai multe companii, în urma operațiunii respective, obținea o poziție dominantă pe piață. În urma investigației, întreprinderile implicate au fost sancționate, iar concentrarea economică dizolvată, fiind restabilit mediul concurențial.

Tot în anul trecut, Consiliul Concurenței a investigat primul caz de folosire abuzivă a ajutorului de stat, iar autoritățile-furnizori ai ajutorului de stat, au fost obligate de recuperarea ajutorului de stat în cauză.

În anul 2015, Consiliul Concurenței, în vederea promovării culturii concurențiale, a lansat o nouă platformă de discuții și dialog – Competition CaFE.

Desigur că este încă mult de realizat în vederea dezvoltării mediului concurențial. În acest context, Consiliul Concurenței în anul 2015, a elaborat proiectul Programului național din domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru a asigura demonopolizarea sectoarelor economice și deschiderea lor către concurență.

Viorica Cărare,
Președintele Consiliului Concurenței

Sumar

Capitolul I al Raportului prezintă rolul și competențele legale exercitate ale Consiliului Concurenței, precum și contextul general în care a funcționat autoritatea de concurență în anul 2015.

În *Capitolul II* se conține rezumatul activității de aprobare a actelor normative în domeniul concurenței și ajutorului de stat. De asemenea, în acest capitol sunt reflectate progresele înregistrate în domeniul politicilor publice și planificării strategice, prin elaborarea proiectului Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, Programului de Dezvoltare Strategică a instituției.

În *Capitolul III* este analizată una din principalele activități ale Consiliului Concurenței - prevenirea și investigarea încălcărilor legislației concurențiale. În acest capitol sunt oglindite cele mai importante investigații în cadrul Consiliului Concurenței cu privire la acordurile anticoncurențiale dintre agenții economici, abuzul de poziție dominantă pe piață, acțiunile și inacțiunile autorităților administrației publice ce limitează concurența, concentrările economice nenotifycate, concurența neloyală, precum și încălcările în domeniul publicității.

În acest capitol sunt prezentate și câteva investigații utile de cunoaștere a piețelor, precum și avizele Consiliului Concurenței asupra principalelor proiecte de acte legislative și normative, în vederea excluderii și neadmiterii barierelor anticoncurențiale. De asemenea, aici se regăsesc și cazurile din practica judiciară.

Capitolul IV al raportului este dedicat ajutorului de stat. În acest capitol este reflectată sinteza activităților legate de notificarea, autorizarea, evidența și raportarea ajutorului de stat. De asemenea, este prezentat un caz de încălcare a legislației cu privire la ajutorul de stat și activitatea de implementare a sistemului SIRASM.

În *Capitolul V* sunt reflectate activitățile desfășurate în vederea promovării culturii concurențiale. Aici sunt enumerate și descrise instrumentele principale care asigură realizarea acestui obiectiv și anume: dialogul cu autoritățile publice și agenții economici, activitatea de informare și promovare în domeniul ajutorului de stat, precum și cele mai importante evenimente organizate. Totodată, acest capitol oferă sumarul acțiunilor în vederea asigurării transparenței în procesul decizional.

În *Capitolul VI* sunt punctate activitățile desfășurate pentru consolidare instituțională și perfecționarea activității Consiliului Concurenței cu referire la dezvoltarea capacităților și aptitudinilor angajaților. Tot aici este descrisă activitatea privind implementarea proiectelor internaționale, precum și acțiunile realizate în scopul fortificării parteneriatelor cu diverse organisme internaționale. Capitolul se încheie cu raportul financiar și raportul de performanță.

Pe final de Raport se regăsesc *concluziile și direcțiile prioritare de activitate* pentru anul 2016.

Capitolul I. Contextul general al activității Consiliului Concurenței

În anul 2015, Consiliul Concurenței a progresat în activitățile desfășurate, înregistrând rezultate mai bune decât în anii precedenți. Astfel, Consiliul Concurenței a realizat obiectivele și sarcinile prevăzute în planul anual de activitate, în vederea implementării cadrului legal-normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și al publicității, în baza experienței acumulate și a direcțiilor de acțiuni prioritare, formulate în Raportul pentru anul 2014. Pe această bază a fost asigurată continuitatea abordărilor anterioare în activitate și consolidarea capacității instituționale.

1.1 Rolul și competențele Consiliului Concurenței

Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității în limitele competenței sale.

Rolul autorității de concurență este de a asigura funcționarea normală și corectă a piețelor prin aplicarea eficientă a legislației concurențiale pentru ca în final să se asigure o promovare cât mai bună a intereselor consumatorilor.

Viziunea – autoritate publică modernă, recunoscută pe plan național și european, care prin obiectivitate și imparțialitate, cooperare și transparență asigură protejarea, menținerea și stimularea concurenței capabile să contribuie la dezvoltarea economică a Republicii Moldova, în vederea asigurării bunăstării consumatorilor.

Misiunea – aplicarea măsurilor eficiente pentru protecția, stimularea concurenței, în vederea menținerii unui mediu concurențial funcțional, asigurării activității libere de întreprinzător și promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

Valorile pe care se bazează activitatea autorității de concurență sunt: independența, responsabilitatea, profesionalismul, eficiența, integritatea.

Consiliul Concurenței, în conformitate cu legislația în vigoare, are următoarele atribuții de bază:

- promovează cultura concurențială;
- elaborează acte normative necesare pentru implementarea legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- avizează proiecte de acte legislative și normative ce pot avea impact anticoncurențial;
- sesizează organele competente privind incompatibilitatea actelor legislative și normative cu legislația din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- investighează practicile anticoncurențiale, concurența neloială și alte încălcări ale legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- constată încălcări ale legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, impune măsuri interimare în vederea încetării încălcărilor

denunțate, impune măsuri corective și aplică sancțiuni pentru comiterea încălcărilor, în limitele competenței sale;

- adoptă decizii prevăzute de lege pentru cazurile de concentrări economice;
- autorizează, monitorizează și raportează ajutorul de stat;
- înaintează în instanța de judecată acțiuni privind cazurile ce țin de competența sa;
- realizează alte atribuții în conformitate cu legislația din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale.

Pentru realizarea acestor atribuții, care contribuie la creșterea economiei naționale și sporirea bunăstării consumatorilor, Consiliul Concurenței este investit cu putere de luare a deciziilor, de reglementare, exceptare, interdicție, intervenție, control și sancționare, în limitele stabilite de legislație.

În desfășurarea activităților de investigare și luare a deciziilor, Consiliul Concurenței este independent de alte autorități ale administrației publice. Totodată, în vederea exercitării funcțiilor și atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței colaborează cu autoritățile publice locale și centrale.

Consiliul Concurenței este format, conform Legii concurenței, din conducere, aparat executiv, care este constituit din subdiviziuni specializate și operaționale, și filiale teritoriale.

Consiliul Concurenței este condus de Plen, care este un organ colegial decizional compus din 5 membri, inclusiv un președinte și doi vicepreședinți, care sunt, respectiv, președinte și vicepreședinți ai Consiliului Concurenței. În exercitarea atribuțiilor sale Plenul Consiliului Concurenței adoptă decizii, dispoziții, prescripții și hotărâri.

În anul 2015, **Plenul Consiliului Concurenței s-a întrunit în 64 de ședințe** în urma cărora au fost adoptate **38 dispoziții** de inițiere a investigațiilor și studiilor utile, **78 de decizii, 2 prescripții, 4 hotărâri și 68 de avize** la proiecte de acte normative. De asemenea, în baza investigațiilor inițiate, membrii Plenului au participat la **25 de ședințe de audieri**.

1.2 Activitatea Consiliului Concurenței în anul 2015

În anul 2015, în scopul **eliminării barierelor anticoncurențiale, deschiderii sectoarelor către concurență**, implementării prevederilor Legii nr.166 din 11.07.2012 pentru aprobarea Strategiei Naționale de dezvoltare „Moldova 2020”, a fost **elaborat** și supus consultărilor publice **proiectul Programului național**. Programul prevede o abordare complexă și strategică a problemelor, obiectivelor și acțiunilor ce se impun de a fi realizate în perioada ulterioară, pentru dezvoltarea mediului concurențial și stimularea concurenței, în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor, creșterii competitivității economiei pe plan internațional și a integrării Republicii Moldova în spațiul economic european.

Tot în acest an, în scopul **planificării operaționale** a activităților și îmbunătățirii performanțelor, **a fost elaborat și aprobat PDS**, care este principalul document de planificare managerială și strategică a activității Consiliului Concurenței.

Totodată, în vederea **dezvoltării cadrului normativ și asigurării îndeplinirii angajamentelor Republicii Moldova față de Uniunea Europeană**, în materie de concurență și ajutor de stat, în cadrul Acordului de Asociere, au fost elaborate și aprobate 2 acte normative.

Anul 2015, a fost unul în care autoritatea de concurență a **intensificat activitatea de investigare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale**. Astfel, numărul total de investigații în derulare a fost de 79 (în creștere în comparație cu anul 2014 când au fost 62 de cazuri), al celor finalizate – de 35 și al celor inițiate – de 36.

Valoarea totală a sancțiunilor impuse a alcătuit 38,04 mln. lei, fiind înregistrată o creștere considerabilă a nivelului sancțiunilor aplicate în 2015 față de anii precedenți (în 2014 fiind aplicate 1,70 mln. lei, în 2013 – 0,29 mln. lei, în 2012 – 1,39 mln. lei). Totodată, în cazurile când a fost posibilă restabilirea concurenței efective pe piață, fără aplicarea măsurilor de sancționare s-a utilizat instrumentul acceptării angajamentelor.

În 2015, în vederea restabilirii mediului concurențial, în premieră, Consiliul Concurenței a **obligat două întreprinderi implicate în concentrare economică, să dizolve concentrarea economică realizată** pentru grupul format din mai multe companii turistice, care a obținut o poziție dominantă pe piața formării pachetelor turistice cu destinația Turcia. Autoritatea de concurență a obligat grupul de întreprinderi să restabilească situația existentă anterior punerii în aplicare a concentrării. Totodată, întreprinderii care a pus în aplicare concentrarea economică i-a fost aplicată o amendă în mărime de 21,08 mln. lei.

În rezultatul examinării în procedura contenciosului administrativ a acțiunilor intentate, au fost finalizate 8 cauze, dintre care în 7 cazuri instanța de judecată a dat câștig de cauză Consiliului Concurenței, ceea ce denotă **o rată a câștigurilor în instanța de judecată în mărime de 87,5%**.

Au fost implementate, în premieră, mai multe instrumente ale politicii de concurență, unul dintre ele fiind acceptarea angajamentelor propuse de către întreprinderi, care contribuie la înlăturarea încălcărilor și restabilirea rapidă a mediului concurențial. Un alt instrument european, implementat pe larg în cadrul investigațiilor, a fost **mecanismul de audieri**, care este o modalitate eficientă de documentare a Plenului Consiliului Concurenței și în același timp, reprezintă un act procedural care asigură dreptul la apărare a întreprinderilor implicate în cadrul investigațiilor.

În anul 2015 Consiliul Concurenței a continuat implementarea bunelor practici internaționale, aliniindu-se la tendințele europene de concentrare a eforturilor autorităților de concurență, în mod prioritar, pe **activități de prevenire a acțiunilor anticoncurențiale ale agenților economici** (acțiuni de advocacy și informare).

În vederea promovării politicii statului în domeniul concurenței și evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, excluderii tratamentelor preferențiale în favoarea unor agenți economici, înlăturării și prevenirii instituirii barierelor anticoncurențiale în diferite sectoare economice, Consiliul Concurenței, pe

parcursul anului 2015, a avizat **68 de proiecte de acte legislative și normative**, majoritatea fiind cu propuneri și recomandări de îmbunătățire a conținutului lor.

Tot în 2015, a fost **elaborat și prezentat Parlamentului și Guvernului primul Raport privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova**. Raportul a vizat perioada 01.01.2011-16.08.2013, fiind de fapt o inventariere a ajutoarelor de stat existente la data intrării în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat.

În premieră, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat **în calitate de experți, pentru o autoritate de concurență străină** în cadrul **proiectului Uniunii Europene** ”Armonizarea sistemului de achiziții publice din Ucraina la standardele UE”. Astfel, Consiliul Concurenței a realizat un training de instruire privind implementarea Legii cu privire la ajutorul de stat pentru un grup de funcționari publici și experți din Ucraina, aflați în vizită de lucru la Chișinău.

Importanța conștientizării de către societate a faptului că, concurența este un factor vital pentru dinamizarea economiei naționale, pentru îmbunătățirea mediului de afaceri și sporirea atractivității acestuia atât pentru lansarea noilor afaceri, cât și pentru dezvoltarea lor, este un obiectiv primordial. Formarea și menținerea unui mediu concurențial loial este o prioritate națională, prevăzută de Constituție, Legea concurenței, Strategia ”Moldova 2020” și Acordul de Asociere, care poate fi realizată prin implicarea tuturor părților și anume ale mediului de afaceri, autorităților statului, societății civile. Unul din instrumente îl constituie dialogul cu autoritățile publice, asigurat prin organizarea de ședințe, mese rotunde, ateliere de lucru, implicând diferite sectoare, fapt care contribuie **la stabilirea și fortificarea relațiilor de parteneriat cu alte autorități publice**, în vederea înlăturării și neadmiterii încălcărilor anticoncurențiale.

În anul 2015, a fost lansată **platforma de discuții Competition CaFE**, care oferă posibilitatea unei comunicări tematice cu părțile interesate într-un nou format. În vederea promovării culturii concurențiale și ajutorului de stat, pe parcursul anului 2015, Consiliul Concurenței a realizat un șir de evenimente cu caracter social, al căror menire a fost să atragă și atenția altor grupuri sociale decât cele implicate direct în acțiuni de concurență. De asemenea, în același context, au fost desfășurate ședințe și mese rotunde cu autoritățile publice centrale și locale, agenții economici și reprezentanții societății civile.

În vederea respectării prevederilor Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, Consiliul Concurenței a întocmit și a publicat pe pagina web oficială **Raportul privind asigurarea transparenței în procesul decizional pentru anul 2014**. Pe pagina web a Consiliului Concurenței a fost publicată și **Declarația privind buna guvernare**, în vederea perfecționării sistemului de management financiar și control. În același timp, în vederea asigurării transparenței acțiunilor realizate, a fost mediatizată cantitativ și calitativ activitatea desfășurată prin intermediul paginii web oficiale și a rețelelor sociale media. Astfel, în perioada de referință pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței au fost publicate 122

comunicate de presă, 55 de decizii și 21 de materiale la rubrica Transparență decizională.

În contextul preluării celor mai bune practici internaționale din domeniul concurenței și ajutorului de stat, dar și în vederea dezvoltării relațiilor de colaborare internaționale, pe parcursul anului 2015, Consiliul Concurenței a realizat o serie de acțiuni. Acestea au avut menirea să contribuie la **dezvoltarea și fortificarea colaborării în domeniul concurenței și ajutorului de stat cu diferite entități internaționale** cum ar fi Banca Mondială, Comisia Europeană, ICN, CIPA etc. Astfel, în baza necesităților și priorităților de dezvoltare instituțională, precum și a apelurilor de proiect anunțate, pe parcursul perioadei de referință, au fost aprobate și implementate proiecte cu suportul: Comisiei Europene, SlovakAid și Ambasadei Republicii Slovace în Republica Moldova, FTC, Institutului Allerhand din Polonia, CzDA.

Întreaga activitate a Consiliului Concurenței în anul 2015 a fost orientată spre monitorizarea respectării legislației concurențiale, asigurării transparenței și consolidării capacităților instituției pe toate domeniile de competență.

Capitolul II. Activitatea de perfecționare a cadrului normativ și strategic

Anul 2015 a fost marcat de îmbunătățirea planificării strategice și elaborarea mai multor documente de politici. Astfel, în scopul implementării prevederilor Legii concurenței, Legii cu privire la ajutorul de stat, Strategiei Naționale de dezvoltare „Moldova 2020”, Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru anii 2014-2016 (Hotărârea Guvernului nr.808 din 07.10.2014), a fost elaborat și supus consultărilor publice proiectul Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Tot în acest an, în scopul planificării activităților a fost elaborat și aprobat PDS pentru anii 2016-2018, care este principalul document de planificare managerială și strategică a activității de viitor a autorității de concurență.

În vederea perfecționării cadrului normativ din domeniile de competență, asigurării respectării angajamentelor Republicii Moldova față de UE în materie de concurență și ajutor de stat, au fost elaborate și aprobate 2 regulamente.

2.1 Completarea cadrului normativ

În anul 2015 au fost elaborate și aprobate 2 acte normative, în vederea implementării Legii concurenței și Legii cu privire la ajutorul de stat, realizării angajamentelor care se regăsesc în Planul de acțiuni al Republicii Moldova privind implementarea Recomandărilor Comisiei Europene pentru instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, Acordul Central European al Comerțului Liber, precum și asigurării compatibilității cu prevederile Acordului de Asociere.

La elaborarea regulamentelor s-a ținut cont de regulile de inițiere, elaborare, avizare, consultare publică, expertiză, redactare și emitere a actelor normative prevăzute de Legea nr. 317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale. Astfel, pentru asigurarea transparenței decizionale și implicarea întregii societăți proiectele ambelor documente au fost plasate pe pagina web a Consiliului Concurenței și transmise la avizare autorităților de resort, precum și reprezentanților societății civile, altor persoane interesate. De asemenea, au fost organizate consultări publice cu mediul de afaceri, în cadrul cărora au fost discutate toate sugestiile și propunerile parvenite. Proiectele regulamentelor au fost avizate și supuse expertizei anticorupție.

- *Regulamentul privind acceptarea angajamentelor propuse de către întreprinderi* a fost elaborat în temeiul art.41, alin. (1) lit. c) și art. 46 alin. (6) lit. f), alin. (7) al Legii concurenței, prin care este prevăzută elaborarea și adoptarea unui astfel de act normativ. În același timp, art. 93 alin. (1) al legii menționate, stipulează că dispozițiile ce țin de acceptarea angajamentelor propuse de întreprinderi vor fi puse în aplicare cu începere de la 01.01.2015. Regulamentul urmărește stabilirea de reguli și criterii obiective,

transparente, nechivoce și de aplicabilitate unică pentru mecanismul de acceptare a angajamentelor propuse de întreprinderi, atât în cazul practicilor anticoncurențiale, cât și în cazul concentrărilor economice, cu scopul restabilirii rapide a mediului concurențial.

Utilizarea acestui instrument va contribui la eficientizarea procedurală și la o reducere semnificativă a costurilor suportate de către întreprinderi, Consiliul Concurenței și instanțele de judecată.

Proiectul Regulamentului a fost evaluat, conform prevederilor Legii nr.235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și altor acte legislative, de către Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

- *Regulamentul privind ajutorul de stat în sectorul forestier* a fost elaborat în baza art.5 alin. (2) și art.23 alin. (5) lit. c) din Legea cu privire la ajutorul de stat, art. 39 lit. b) și art. 41 alin. (1) lit. c) din Legea concurenței. Regulamentul privind ajutorul de stat în sectorul forestier a fost elaborat în vederea reglementării modalității acordării ajutorului de stat pentru creșterea competitivității sectorului forestier, abordând mai multe aspecte:

- ajutoare pentru împădurire și crearea de suprafețe împădurite;
- ajutoare pentru servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor;
- ajutoare pentru sectorul forestier cu obiective în materie de ecologie, protecție și recreere;
- refacerea și întreținerea căilor naturale, ale elementelor și caracteristicilor peisajelor și ale habitatelor naturale ale animalelor în sectorul forestier;
- ajutoare pentru întreținerea drumurilor pentru prevenirea incendiilor forestiere.

Prin regulamentul dat se urmărește ca măsurile privind acordarea ajutoarelor de stat, în anumite condiții, să remedieze disfuncționalitățile pieței date, să eficientizeze funcționalitatea, să sporească competitivitatea sectorului forestier în mod echitabil, asigurându-se respectarea strictă a principiilor de transparență, proporționalitate și comun în privința finanțării publice a sectorului forestier.

2.2 Elaborarea proiectului Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat

Proiectul Programului național prevede o abordare complexă și strategică a problemelor, obiectivelor și acțiunilor ce se impun de a fi realizate în perioada 2016-2020 pentru dezvoltarea mediului concurențial și stimularea concurenței, în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor, creșterii competitivității economiei pe plan internațional și integrării Republicii Moldova în spațiul economic european.

Necesitatea elaborării Programului este stipulată expres în viziunea strategică a priorității nr. 4 - Ameliorarea climatului de afaceri, promovarea politicii concurențiale, optimizarea cadrului de reglementare și aplicarea tehnologiilor informaționale în serviciile publice destinate mediului de afaceri și cetățenilor, prevăzută în Strategia Națională de dezvoltare „Moldova 2020”. Dezvoltarea concurenței este o sarcină

complexă, realizarea căreia depinde în mare măsură de eficiența și eficacitatea implementării politicii statutului pe mai multe dimensiuni: politica macroeconomică echilibrată, menținerea unui mediu investițional atractiv, reducerea numărului și intensității barierelor anticoncurențiale, implementarea unei politici fiscale stimulatorii, stabilitatea sistemului bancar.

În procesul de elaborare a proiectului Programului au fost consultate documentele similare din alte țări, realizate ateliere de lucru, solicitate avize și propuneri din partea autorităților publice centrale, autorităților publice autonome de reglementare, comunității științifice, mediului de afaceri, instituțiilor de consultanță economică și juridică. De asemenea, la îmbunătățirea conținutului proiectului Programului au fost atrași experții Băncii Mondiale și a celor din UE.

Astfel, Consiliul Concurenței a expediat în adresa a 32 autorități publice centrale și de reglementare, precum și 107 asociații profesionale și de business, formularul de identificare a barierelor anticoncurențiale. Ca răspuns din partea autorităților publice au fost recepționate 29 de formulare și 5 scrisori de informare, iar din partea asociațiilor au fost recepționate 23 formulare. În cadrul conferinței anuale a Consiliului Concurenței din 02.06.2015, au fost prezentate principalele prevederi ale conținutului Programului.

Ulterior, proiectul Programului a fost expus pe pagina web a Consiliului Concurenței. Pentru completarea și îmbunătățirea conținutului acestuia, 17 autorități publice centrale și instituții ale statului, dintre care 9 ministere, 7 autorități de reglementare, Academia de Științe, 4 asociații de business și consultanță, au oferit propuneri și recomandări de îmbunătățire a conținutului proiectului Programului.

2.3 Elaborarea și adoptarea Programului de Dezvoltare Strategică

În urma analizei problemelor și provocărilor existente, extinderii atribuțiilor și sarcinilor autorității de concurență, ca urmare a intrării în vigoare a Legii concurenței, ținând cont de prevederile Acordului de Asociere, care au ridicat la nivel de maximă responsabilitate politica de concurență și ajutor de stat, Consiliul Concurenței a elaborat PDS pentru perioada 2016-2018. Acesta este principalul document de planificare managerială și strategică a activității Consiliului Concurenței.

Rolul PDS constă în reflectarea modalităților în care Consiliul Concurenței va realiza prioritățile specificate în documentele de politici naționale și sectoriale în domeniul de competență, a instrumentelor de realizare a acestora și a necesarului de capacități.

La identificarea obiectivelor și direcțiilor de activitate, Consiliul Concurenței s-a axat pe prioritățile de politici publice pe termen mediu, stabilite prin Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020” și Foaia de parcurs pentru ameliorarea competitivității Republicii Moldova (Hotărârea Guvernului nr.4 din 14.01.2014), Programul de activitate al Guvernului pentru perioada 2016-2018.

Pe parcursul elaborării PDS pentru anii 2016-2018, au fost identificate 3 obiective strategice de dezvoltare a Consiliului Concurenței și anume:

- 1) Intensificarea eforturilor pentru promovarea culturii concurențiale
- 2) Asigurarea implementării adecvate a cadrului juridic de protecție a concurenței
- 3) Perfecționarea mecanismului de acordare și monitorizare a ajutorului de stat

În procesul de elaborare a PDS au fost implicate toate subdiviziunile Consiliului Concurenței, s-a ținut cont de recomandările Curții de Conturi din raportul auditului performanței, au fost analizate documentele similare ale autorităților de concurență din UE (Cehia, Croația, Franța, România, Slovacia, Spania), SUA, Federația Rusă și a fost consultată opinia experților Băncii Mondiale. Totodată, PDS include și alte angajamente și obligațiuni ale Consiliului Concurenței prevăzute în diferite documente de politici publice naționale, sectoriale, intersectoriale.

PDS este documentul din care derivă toate acțiunile prioritare pentru următorii 3 ani, de aceea acest document este: (i) instrument pentru planificare și prioritizare a politicilor, (ii) instrument de management organizațional, (iii) un instrument de comunicare internă și externă.

Prioritizarea activităților Consiliului Concurenței prin implementarea PDS-ului va permite concentrarea eforturilor pentru îndeplinirea adecvată a atribuțiilor Consiliului Concurenței și folosirea eficientă a resurselor disponibile.

Capitolul III. Prevenirea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale

Activitatea Consiliului Concurenței vizează menținerea și dezvoltarea unui mediu concurențial loial, factor generator de creștere a eficienței economice, cu beneficii directe asupra consumatorilor.

În anul 2015, au fost finalizate 35 de investigații referitoare la aplicarea regulilor de concurență, din care: 12 investigații privind acțiuni de concurență neloială, 9 cazuri de acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice, 7 cazuri de abuz de poziție dominantă, 2 cazuri de acorduri anticoncurențiale și 5 cazuri de concentrări economice nenotificate.

Tabelul nr.1

Dinamica numărului de cazuri de încălcare a legislației concurențiale și concentrările economice nenotificate, în cadrul investigațiilor derulate în 2015

Nr.	Tipul încălcărilor	Inițiate	Finalizate	În derulare
1.	Acorduri anticoncurențiale	5	2	9
	Abuz de poziție dominantă	7	7	23
2.	Concurență neloială	9	12	18
3.	Acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice	7	9	20
4.	Concentrări economice nenotificate	8	5	9
	Total	36	35	79

Totodată, au fost stabilite 35 de cazuri cu privire la încălcarea legislației cu privire la publicitate.

În premieră, Consiliul Concurenței a aplicat procedura de acceptare a angajamentelor din partea întreprinderilor.

Valoarea totală a sancțiunilor impuse în perioada de raportare a alcătuit 38,04 mln. lei. Astfel, s-a înregistrat o creștere semnificativă a nivelului sancțiunilor aplicate în 2015 față de anii precedenți (în 2014 fiind aplicate 1,70 mln. lei, în 2013 – 0,29 mln. lei, în 2012 – 1,39 mln. lei).

3.1 Acordurile anticoncurențiale dintre agenții economici

Pe parcursul anului 2015 au fost investigate 9 cazuri de acorduri anticoncurențiale, dintre care două au fost finalizate, una cu emiterea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței de constatare a încălcării legislației concurențiale și una cu acceptarea angajamentelor, după cum urmează:

➤ **Cazul cu privire la presupusele acțiuni anticoncurențiale ale companiilor de asigurări** S.A. „Asito”, S.A. „Donaris-Group”, S.A. „Grawe Carat Asigurări”, S.A. „Moldasig”, S.A. „Moldcargo”, S.A. „Moldova-Astrovaz” și Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule (BNAA) pe piața serviciilor de intermediere a asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto externă “Carte Verde” prin brokerii de asigurare - reasigurare (investigare dispusă din oficiu).

În anul 2012, companiile de asigurări nominalizate, membre cu drepturi depline ale BNAA au încheiat contracte de mandat cu brokerii pentru intermedierea certificatelor de asigurare auto externă „Carte Verde”. Acestea erau contracte-tip, conținutul cărora a fost stabilit de către companiile respective. Prin intermediul contractului de mandat, companiile nominalizate au stabilit comisionul pentru brokeri în valoare de până la 15% pentru intermedierea certificatelor de asigurare auto externă „Carte Verde”. Mărirea comisionului de 15% pentru intermedierea certificatelor de asigurare auto externă „Carte Verde”(pentru brokeri) s-a stabilit în comun acord, de către companiile de asigurări nominalizate în cadrul unei ședințe din iulie 2012.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art.5 alin.(3) lit.a) a Legii concurenței de către companiile de asigurări. Totodată, au fost aplicate companiilor vizate: S.A. „Asito” – amendă în mărime de 2,24 mln. lei, S.A. „Moldasig” – 3,38 mln. lei, S.A. „Donaris Group” – 1,55 mln. lei, S.A. „Grawe Carat” – 1,65 mln. lei, S.A. „Moldcargo” - 1,11 mln. lei și S.A. „Moldova-Astrovaz” –0,12 mln. lei.

➤ **Cazul „TehnoEngineering Grup” S.R.L. vs Î.M. „Orange Moldova” S.A.** cu privire la semnele încălcării prevederilor Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței de către Î.M. „Orange Moldova” S.A. În cadrul acestei investigații a fost adoptată, de către Plenul Consiliului Concurenței, prima Decizie de acceptare a angajamentelor întreprinderilor.

Investigația a fost inițiată la plângerea „TehnoEngineering Grup” S.R.L. referitor la semnele încălcării prevederilor Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței de către Î.M. „Orange Moldova” S.A. În urma examinării politicii de distribuție a Î.M. „Orange Moldova” S.A. și a contractelor încheiate între Î.M. „Orange Moldova” S.A. și dealerii săi au fost identificate o serie de probleme concurențiale. Astfel, există semne că contractele încheiate între Î.M. „Orange Moldova” S.A. și dealerii săi (distribuitori direcți și agenți autorizați) conțin clauze ce contravin legislației în domeniul concurenței și anume clauze care: limitează teritoriul vânzării sau cercul de cumpărători; stabilesc restricții la prețurile de revânzare a mărfurilor; interzic de a desface mărfuri produse de către concurenți.

Totodată, în cadrul investigației s-a constatat faptul că Î.M. „Orange Moldova” S.A. nu dispune de o procedură transparentă de selectare a dealerilor bazată pe principiul „condiții egale - beneficii egale”, ceea ce ar putea duce la favorizarea unor întreprinderi în detrimentul altora.

Pe parcursul investigației, la Consiliul Concurenței a parvenit cererea Î.M. „Orange Moldova” S.A. privind intenția de a iniția discuții de acceptare a angajamentelor. În cadrul unei ședințe, Plenul Consiliului Concurenței a decis că este oportună inițierea discuțiilor privind acceptarea angajamentelor, fapt despre care a fost informată Î.M. „Orange Moldova” S.A. Ulterior, Î.M. „Orange Moldova” S.A. a formulat propunerea sa de angajamente, prin care compania și-a asumat obligația de a modifica contractele încheiate cu dealerii săi și de a implementa o procedură de selecție a dealerilor direcți Orange, care cuprinde criteriile de selecție nediscriminatorii, transparente, clare, obiective și cuantificabile.

Consiliul Concurenței a desfășurat testul de piață prin publicarea versiunii neconfidențiale a angajamentelor și a rezumatului cazului pe pagina web oficială www.competition.md. Ca urmare, Plenul Consiliului Concurenței a acceptat angajamentele propuse de către Î.M. „Orange Moldova” S.A. și a decis încetarea examinării cazului.

3.2 Abuzul de poziție dominantă pe piață

Pe parcursul anului 2015 au fost investigate 23 de cazuri, care se referă la abuzul de poziție dominantă, 7 au fost finalizate, dintre care în 4 cazuri s-a stabilit lipsa încălcării și în 3 cazuri a fost emisă Decizia Plenului Consiliului Concurenței de constatare a încălcării legislației concurențiale.

➤ **Cazul “MGH Ground Handling” S.R.L. vs “Avia Invest” S.R.L.** cu privire la aplicarea din partea operatorului de aeroport a unor condiții inechitabile la prestații echivalente în raport cu întreprinderile de deservire la sol a aeronavelor în zona de securitate cu acces limitat a Aeroportului Internațional Chișinău.

Pe parcursul investigației s-a constatat că întreprinderea „Avia Invest” S.R.L. deține poziție dominantă pe piața prestării serviciilor de locațiune a terenului tehnic, a încăperilor și a serviciilor aferente (servicii comunale, livrarea energiei electrice și folosirea liniilor de conexiune) în zona de securitate cu acces limitat a Aeroportului Internațional Chișinău și în incinta aerogării.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea art.11 alin.(2) lit.c) al Legii concurenței de către „Avia Invest” S.R.L. prin aplicarea unor condiții inechitabile întreprinderii „MGH Ground Handling” S.R.L. în raport cu întreprinderea „Aeroport Handling” S.R.L. la prestarea serviciilor de locațiune, și a aplicat întreprinderii „Avia Invest” S.R.L o amendă în mărime de 5,19 mln. lei.

➤ **Controlul de stat asupra respectării legislației cu privire la protecția concurenței în cadrul activității agenților transportatori din Republica Moldova cu destinația Republica Cehă.**

Prin Dispoziția Consiliului Administrativ al ANPC (al cărei succesor de drept este Consiliul Concurenței), a fost inițiat controlul de stat asupra respectării legislației cu privire la protecția concurenței în cadrul activității agenților transportatori din Republica Moldova cu destinația Republica Cehă. Piața relevantă a fost determinată ca piața

prestării serviciilor de transport auto de călători cu destinația Republica Cehă în localitatea Praga pe rute regulate conform permiselor de activitate pe rute a 4 întreprinderi de transport, care activau în perioada 2010 - 2011.

Ținând cont de cota deținută de „Ednateric-Trans” S.R.L. pe piața relevantă în cauză în 2010 și în 2011, s-a constatat că, întreprinderea dată avea posibilitatea de a exercita influență decisivă asupra condițiilor generale de prestare a serviciilor sau de a împiedica accesul pe piață unor alți agenți economici pe piața relevantă în perioada 2010 - 2011. Totodată, prin stabilirea unui tarif sub costul prestării acestui serviciu, „Ednateric-Trans” S.R.L. a încălcat prevederile Legii cu privire la protecția concurenței.

Plenul Consiliului Concurenței a calificat acțiunea „Ednateric-Trans” S.R.L. referitor la practicarea tarifului de 60 euro în perioada 02.01.2010-03.08.2011 ca încălcare a art.6 lit.g) al Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței.

3.3 Concurența neloială și publicitatea

În perioada de raportare au fost investigate 18 cazuri de concurență neloială, 12 cazuri au fost finalizate, dintre care în 4 cazuri s-a stabilit lipsa încălcării și în 8 cazuri a fost emisă Decizia Plenului Consiliului Concurenței de constatare a încălcării legislației concurențiale. Totodată, au fost stabilite 35 de cazuri cu privire la încălcarea legislației cu privire la publicitate.

➤ **Cazul A.O. „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”(ANPCI) vs A.O. „Asociația Drepturi de Autor și Conexe” (ASDAC)** referitor la presupusele acțiuni anticoncurențiale ale ANPCI.

Plenul Consiliului Concurenței, în baza investigației, a constatat încălcarea prevederilor art.15 lit. b) al Legii concurenței, prin emiterea de către ANPCI a scrisorilor „*pretenție-tip*” în adresa agenților economici - proprietari/administratori de hoteluri din Republica Moldova, ce dețin licența ASDAC pentru valorificarea operelor protejate de dreptul de autor și a scrisorilor „*pretenție ultima avertizare*” în adresa tuturor agenților economici și Organizațiilor Obștești și Necomerciale din Republica Moldova prin intermediul cărora s-au răspândit informații false despre activitatea ASDAC.

➤ **Cazul „Elio Design” S.R.L. vs „Ergolemn” S.R.L.** cu privire la presupusele acțiuni anticoncurențiale ale „Ergolemn” S.R.L. realizate în raport cu „Elio Design” S.R.L.

Ca urmare a investigației, Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art.8 alin.(1) din Legea nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței de către „Ergolemn” S.R.L., realizată prin folosirea abuzivă în activitatea comercială a mărcii figurative „E Ergolemn” la un produs, pentru care nu a fost înregistrată și utilizarea separată a literei „E” executată în mod grafic deosebit, identică cu marca figurativă „E”, ce aparține întreprinderii „Elio Design” S.R.L.

➤ **Cazul „EUROLUMINA” S.R.L. vs „VOLTA” S.R.L.** cu privire la presupusele acțiuni anticoncurențiale ale „VOLTA” S.R.L. realizate în raport cu „EUROLUMINA” S.R.L.

Plenul Consiliului Concurenței în baza investigației, a constatat încălcarea art.19 alin.(1) lit.a) din Legea concurenței de către „VOLTA” S.R.L., prin folosirea parțială a mărcii comerciale, ce aparține întreprinderii „EUROLUMINA” S.R.L. și a stabilit o amendă în sumă de 905,25 mii lei.

➤ **Cazul „Karelia Tobacco Company” vs „IMPERIAL UNIT” S.R.L.** cu privire la presupusele acțiuni anticoncurențiale ale „IMPERIAL UNIT” S.R.L. realizate în raport cu „Karelia Tobacco Company”, Grecia.

Ca urmare a investigației, Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea art.19 alin.(1) lit.b) din Legea concurenței de către „IMPERIAL UNIT” S.R.L. prin copierea ilegală a ambalajului produsului, ce aparține întreprinderii „Karelia Tobacco Company”, Grecia și a stabilit o amendă în mărime de 5,34 mii lei.

➤ **Cazul „Moldtelecom” S.A. vs „StarNet” S.R.L.** privind presupusele acțiuni anticoncurențiale ale „StarNet” S.R.L. realizate în raport cu „Moldtelecom” S.A.

Plenul Consiliului Concurenței, în urma investigației, a constatat încălcarea art.4 alin.(1) și art.8 alin.(1) din Legea nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la concurență, de către „StarNet” S.R.L. prin acordarea bonusurilor în formă de sume bănești în contul noului abonat sau folosința gratuită a echipamentului tehnic la prezentarea contractului nereziliat de prestare a serviciilor încheiat cu concurentul.

➤ **Cazul „Rasna Plus” S.R.L. vs „Hendrix Bail” S.R.L.** privind presupusele acțiuni anticoncurențiale ale „Hendrix Bail” S.R.L. realizate în raport cu „Rasna Plus” S.R.L.

Ca urmare a investigației, Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art.8 alin.(1) lit.(d) al Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței de către „Hendrix Bail” S.R.L., realizată prin înregistrarea cu recredință a mărcii comerciale „Baby Ono” la Agenția pentru Proprietate Intelectuală și blocarea activității de import a întreprinderii „Rasna-Plus” S.R.L. și export a întreprinderii „ONO Pawel Antezak” Polonia, pe teritoriul Republicii Moldova.

➤ **Cazul „TEVA Pharmaceutical Works Private Limited Company” Ungaria vs „Metatron” S.A.** cu privire la presupusele acțiuni anticoncurențiale ale întreprinderii „Metatron” SA, manifestate prin înregistrarea mărcii „NITIFOR/НИТИФОР” în clasa 5-a de produse, conform Clasificării de la Nisa (produse farmaceutice) și comercializarea pe teritoriul Republicii Moldova a produselor farmaceutice sub marca respectivă, generând astfel riscul de confuzie cu marca comercială „NITTYFOR/НИТТИФОР” a Companiei „TEVA Pharmaceutical Works Private Limited Company” Ungaria.

Plenul Consiliului Concurenței, în baza investigației desfășurate, a constatat încălcarea prevederilor art.8 alin.(1) al Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței de către „Metatron” S.A. manifestată prin realizarea acțiunilor de

concurență neloială, în detrimentul Companiei „TEVA Pharmaceutical Works Private Limited Company” Ungaria.

➤ **Cazul „TOTUL PENTRU COPII” S.R.L. vs „DAYBEGIN” S.R.L.** privind presupusele acțiuni anticoncurențiale ale „DAYBEGIN” S.R.L. realizate în raport cu „TOTUL PENTRU COPII” S.R.L.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea art.19 alin.(1) lit.a) din Legea concurenței de către „DAYBEGIN” S.R.L., prin folosirea parțială a mărcii comerciale „BABY-BOOM” ce aparține întreprinderii „TOTUL PENTRU COPII” S.R.L. și a stabilit amendă în mărime de 8,14 mii lei.

➤ **Cazul inițiat la sesizarea Ministerul Economiei** referitor la unele acțiuni ale întreprinderilor „TECTONICA-MED” S.R.L. și „PRADAMIREX” S.R.L., realizate într-o formă ce indică la semnele încălcării prevederilor Legii nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate de către întreprinderile „TECTONICA-MED” S.R.L. și „PRADAMIREX” S.R.L.

Ca urmare a investigației, Plenul Consiliul Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art.10 al Legii nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate de către întreprinderile „TECTONICA-MED” S.R.L. și „PRADAMIREX” S.R.L., manifestată prin plasarea publicității neautentice.

➤ **Cazul inițiat la sesizarea Agenția Turismului** referitor la activitatea structurilor de primire turistică, în lipsa actului de clasificare.

În conformitate cu prevederile art. 18 alin. (2) din Legea nr. 352 din 24.11.2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, structurile de primire turistică sunt obligate să obțină de la Agenția Turismului actul de clasificare. Totodată, în temeiul pct. 2 al Hotărârii Guvernului nr. 643 din 27.05.2003 cu privire la aprobarea Normelor metodologice și criteriilor de clasificare a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare și de servire a mesei, se interzice activitatea structurilor neclasificate.

Pe parcursul lunilor mai-decembrie ale anului 2015, controlorii de stat din cadrul Consiliului Concurenței au întocmit 23 de procese-verbale cu privire la contravenție în baza art. 364 alin. (6) al Codului Contravențional. Potrivit acestei norme, se sancționează cu amendă prezentarea, producerea ori difuzarea publicității neonest, neautentice, amorale sau a oricărei alte publicități ce contravine legii. Așa-cum activitatea structurilor de primire turistică este strâns legată cu activitatea de publicitate, au fost identificate structurile de primire turistică care prezentau publicitate ce nu corespunde realității referitor la tipul structurii de primire turistică și/sau la numărul de stele pe care-l dețin. Actul de clasificare eliberat de Agenția Turismului este documentul oficial care clasifică structurile de primire turistică într-un anumit tip și acordă un anumit număr de stele.

Atribuirea unei structuri titlul de hotel vilă, camping etc. și, mai mult de atât, un număr concret de stele, face parte atribuțiile Agenției Turismului. Doar în situația în care această autoritate publică evaluează structura de primire turistică și o încadrează într-o

anumită categorie, atunci serviciile oferite de structura de primire turistică sunt recunoscute oficial.

Ca urmare a colaborării dintre Consiliul Concurenței și Agenția Turismului, au fost aplicate amenzi proprietarilor structurilor de primire turistică în cuantum total de 144,0 mii lei. Rezultatul principal al acțiunilor întreprinse este faptul că majoritatea întreprinderilor contraveniente (16 din 23) s-au conformat cerințelor legale, pe când, celelalte sunt în proces de ajustare a activității lor. Astfel, prin eforturile comune ale Consiliului Concurenței și Agenției Turismului fost asigurat un mediu concurențial loial în industria hotelieră.

3.4 Acțiunile autorităților administrației publice care limitează concurența

Pe parcursul anului 2015 au fost investigate 20 cazuri de acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice, dintre care 9 au fost finalizate cu emiterea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței de constatare a încălcării legislației concurențiale.

➤ Cazul privind semnele încălcării Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cuprindere la protecția concurenței de către primăriile din raioanele Rezina și Orhei.

În anul 2012, în adresa ANPC a parvenit sesizarea din partea Oficiului Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat în care se invoca, că majoritatea primăriilor din raionul Rezina și Orhei au semnat sau intenționează să semneze contracte de concesiune a serviciului de salubritate, care conțin prevederi ce indică la semnele încălcării art. 9 al Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței. Potrivit informației prezentate de către autoritățile publice locale din raionul Orhei și Rezina, unele primării au predat în concesiune serviciul de salubritate către „Ecoalternativa” S.R.L.

În urma analizei contractelor de concesiune încheiate între primăriile respective și „Ecoalternativa” S.R.L., s-a constatat că toate au conținut identic, modificându-se doar Concedentul. Totodată, au fost identificate unele încălcări în prevederile contractului. Potrivit acestor prevederi, autoritatea publică locală îi atribuie dreptul exclusiv „Ecoalternativa” S.R.L. de a presta serviciile de salubritate în raza unității sale administrativ-teritoriale pe un termen de 49 de ani, fiind exclusă posibilitatea ca prevederile date să fie modificate pe durata de valabilitate a contractului. În studiile de fezabilitate prezentate, nu era efectuată argumentarea economică a perioadei de 49 ani. Concomitent, potrivit contractului dat, tarifele stabilite nu vor putea fi micșorate pe o perioadă de 15 ani.

Prin acordarea exclusivității concesionarului de a presta serviciile de salubritate pe o perioada de 49 de ani și de a nu permite unei alte companii să presteze activități similare în raza teritoriului autorizat, pe toată durata de valabilitate a contractului, s-au acordat neîntemeiat facilități și create situații privilegiate pentru unii agenți economici.

Plenul Consiliului Concurenței, a decis: 1) de a califica acțiunile primăriilor din: or. Rezina, s. Cuizăuca, s. Echimăuți, s. Gordinești, com. Pereni, com. Pripiceni-Răzeși, com. Saharna Nouă, com. Lalova, com. Sârcova, s. Otac, s. Ignăței, com. Solonceni, s.

Trifești, com. Horodiște, com. Țareuca, s. Cogâlniceni și com. Mincenii de Jos (raionul Rezina), care au încheiat contracte de concesiune a serviciului public de salubritate cu „Ecoalternativa” S.R.L. ce conțin prevederile menționate în cadrul raportului, ca încălcare a prevederilor art.9 alin.(1) lit.d) al Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței; 2) de a califica acțiunile primăriilor din: com. Chiperceni, s. Sămănanca, com. Pohrebeni, com. Cucuruzeni, com. Piatra și com. Zorile (raionul Orhei), s. Cinișeuți (raionul Rezina), care au încheiat contracte de concesiune a serviciului public de salubritate cu „Ecoalternativa” S.R.L. ce conțin prevederile menționate în cadrul raportului, ca încălcare a art.12 alin.(1) lit.b) al Legii concurenței.

➤ **Cazul privind Decizia Consiliului sătesc Bulboaca** prin care se refuza deschiderea activității de transportare a pasagerilor în teritoriul localității de către „Grand Express” S.R.L.

Refuzul dat de Consiliul sătesc Bulboaca avea la bază motivul că la data emiterii Deciziei Consiliului sătesc Bulboaca, în localitate activează serviciul de transportare a pasagerilor în regim de taxi a unei alte întreprinderi, care satisface cerințele populației pe deplin, iar deschiderea activității de transportare a pasagerilor de către „Grand Express” S.R.L. nu va fi rentabilă.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat că acțiunea Consiliului sătesc Bulboaca prin emiterea Deciziei menționate, cade sub incidența prevederilor art.12 alin.(1) lit.a) din Legea concurenței. Ca urmare a remiterii raportului de investigație, prin Decizia Consiliului sătesc Bulboaca a fost permisă desfășurarea activității de transportare a pasagerilor (servicii de taxi) de către „Grand Express” S.R.L.

➤ **Cazul privind semnele încălcării art.12 al Legii concurenței de către Consiliul orășenesc Rezina** prin stabilirea unor condiții de participare la licitația unui lot de teren.

La data de 16.04.2015, în cadrul Consiliului Concurenței a parvenit plângerea privind presupusa acțiune anticoncurențială care s-a realizat prin aprobarea Deciziei de către Consiliul orășenesc Rezina, prin care a fost expus la licitație de vânzare cu strigare, un lot de teren cu suprafața de 0,1008 ha, or. Rezina, cu prețul inițial 130,2 mii lei, cu stabilirea unor condiții speciale pentru persoane fizice și persoane juridice de participare la licitația dată. Drept condiție specială de participare la licitație a fost garanția bancară de 0,5 mln. lei în cazul persoanelor juridice și 10,0 mln. lei în cazul persoanelor fizice.

De asemenea, necesitatea prezentării unui business plan cu indicarea surselor de finanțare s-a instituit doar în privința persoanelor fizice. Astfel, Consiliul orășenesc Rezina a stabilit condiții discriminatorii pentru participarea la licitația respectivă.

Plenul Consiliului Concurenței, a prescris Consiliului orășenesc Rezina de a abroga Decizia dată, Procesul-verbal al Comisiei de licitație privind respingerea cererilor de participare la licitație, Procesul-verbal privind rezultatele negocierilor directe al Comisiei de licitație și de a anula contractul de vânzare – cumpărare a lotului de teren menționat.

➤ **Cazul privind semnele încălcării art.12 alin.(1) lit.b) al Legii concurenței de către Ministerul Sănătății** prin intervenția pe piața asigurării cu asistență farmaceutică.

În adresa Consiliului Concurenței a parvenit cererea din partea Asociației Farmaciștilor din Republica Moldova. Presupusa acțiune anticoncurențială s-a realizat prin aprobarea de către Ministerul Sănătății a Ordinului cu privire la fortificarea prestării serviciilor farmaceutice, prin care a fost solicitat autorităților publice locale să adopte decizii privind transmiterea spațiilor ocupate de către Secțiile de asistență cu medicamente și dispozitive medicale (farmacie) a Centrelor Medicilor de Familie (CMF) și filialele acestora, inclusiv din Centrele de Sănătate autonome, către S.A. „Sanfarm-Prim”, cu încheierea, până la 31.12.2012, a contractelor de comodat, pe un termen de cel puțin 10 ani.

Ca urmare a investigației, Plenul Conciliului Concurenței a calificat acțiunea Ministerului Sănătății realizată prin adoptarea Ordinului cu privire la fortificarea prestării serviciilor farmaceutice ca încălcare a art.12 alin.(1) lit.b) al Legii concurenței.

La adoptarea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței a fost luată în considerare abrogarea ulterioară a Ordinului Ministerului Sănătății, care a fost obiectul investigației.

➤ **Cazul privind semnele încălcării art.12 al Legii concurenței de către Consiliul orășenesc Leova** prin stabilirea taxelor locale diferențiate pentru agenții economici care dețin unități comerciale cu sediul în or. Leova și pentru cei care dispun de subdiviziuni pe acest teritoriu.

În adresa Consiliului Concurenței a parvenit plângerea din partea ”Taucver” S.R.L. referitor la Decizia Consiliului orășenesc Leova cu privire la aprobarea taxelor locale pe teritoriul Primăriei or. Leova, prin care s-a instituit un regim fiscal diferențiat pentru agenții economici care dețin unități comerciale cu profil nealimentar cu sediul în or. Leova și pentru cei care dispun de subdiviziuni pe acest teritoriu.

Plenul Consiliului Concurenței a calificat acțiunile Consiliului orășenesc Leova ca încălcare a prevederilor art.12 alin.(1) lit.b) al Legii concurenței.

Ca urmare a remiterii raportului de investigație către Consiliul orășenesc Leova, a fost restabilit mediul concurențial, iar Decizia cu privire la aprobarea taxelor locale pe teritoriul primăriei or. Leova pentru anul 2016 a fost adoptată conform principiilor concurențiale.

➤ **Cazul privind semnele încălcării art. 9 alin. 1) lit. c) din Legea nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței de către Serviciul Vamal** prin crearea neîntemeiată de situații privilegiate unor întreprinderi prestatoare a serviciului de terminal.

În cadrul ANPC a parvenit plângerea Î.C.S. „Construct Arabesque” S.R.L. cu privire la colectarea de către a 4 întreprinderi a plăților pentru intrarea și staționarea camioanelor în zona de control vamal în vederea efectuării operațiunilor de vămuire.

Biroul Vamal Chișinău, în temeiul ordinelor cu privire la crearea zonelor de control vamal a creat zonele de control pe teritoriile întreprinderilor nominalizate. Adițional, zonele de control vamal funcționează în baza acordurilor de colaborare, contractelor de

mandat și contractelor de locațiune încheiate între Serviciul Vamal și cele 4 întreprinderi.

Conform acordurilor de colaborare, cele 4 întreprinderi se obligau să efectueze o serie de ajustări teritoriale a spațiului destinat controlului vamal după necesitățile Serviciului Vamal. Drept contraprestație, Serviciul Vamal avea doar obligația de a garanta funcționarea zonei de control vamal pe teritoriul întreprinderii, fără asumarea unui oarecare angajament financiar suplimentar. Deși acordurile de colaborare nu fac referire la aplicarea ulterioară a taxelor pentru staționare și nu prevăd executarea anumitor servicii pe teritoriul zonei de control vamal, cele 4 întreprinderi administrează serviciul de intrare și staționare a unităților de transport pe teritoriul zonei de control vamal pentru efectuarea operațiunilor de vămuire, încasând de la întreprinderi taxe.

Acordurile de colaborare încheiate între Serviciul Vamal și cele 4 întreprinderi sunt asimilate celor care cad sub incidența Legii cu privire la parteneriatul public-privat nr.179 din 10.07.2008.

Serviciul Vamal nu a organizat nici o procedură de selectare expres prevăzută de legislație și totodată nu a organizat concursuri de selectare a întreprinderilor pe teritoriul cărora se află zonele de control vamal. Astfel, prin neorganizarea vreunei proceduri de selectare a partenerilor privați expres prevăzute de legislație se creează un privilegiu întreprinderilor menționate față de potențialele întreprinderi prestatoare de servicii de terminal și, totodată, limitează concurența și participarea potențialelor întreprinderi prestatoare de servicii la procedura de selecție.

Plenul Consiliului Concurenței, a constatat încălcarea prevederilor art.9 alin.(1) lit.c) din Legea nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței de către Serviciul Vamal, prin crearea neîntemeiată de situații privilegiate unor întreprinderi prestatoare a serviciului de terminal și a recomandat Serviciului Vamal să desfășoare procedurile de selectare necesare în strictă conformitate cu normele concurențiale în vigoare. Ulterior, recomandarea a fost realizată prin modificarea condițiilor generale de selectare a agentului economic partener la crearea zonei de control vamal, în Codul vamal.

➤ **Cazul privind semnele încălcării art.12 din Legea concurenței de către Direcția Sănătate a Consiliului Municipal Chișinău** în cadrul desfășurării licitațiilor publice aferente achiziționării amestecurilor lactate pentru copii în primul an de viață.

Direcția Sănătății a Consiliului Municipal Chișinău prin introducerea în documentele de licitație publică a criteriului legat de conținutul de prebiotic în amestecurile lactate pentru copiii primului an de viață a unor condiții care nu sunt expres indicate în Hotărârea Guvernului nr.338 din 11.05.2011, limitează accesul la licitația publică a unor agenți economici.

Ca urmare a investigației, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că acțiunea Direcției Sănătății a Consiliului Municipal Chișinău de includere a cerințelor neargumentate limitează dreptul întreprinderilor de a comercializa amestecurile lactate, încălcând astfel prevederile art.12 alin.(1), lit.(a) din Legea concurenței.

➤ **Controlul de stat asupra respectării legislației din domeniul concurenței în cadrul asigurării transportului internațional de mărfuri sub acoperirea carnetului TIR**

Pe parcursul investigației s-a constatat că Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova (AITA) este o persoană de drept privat asimilată autorităților publice în sensul art.2 alin.(2) al Legii concurenței, deoarece prin Hotărârile Guvernului nr.501 din 30.05.1997 și nr.1086 din 25.11.1997 AITA a fost desemnată ca asociație garantă a Republicii Moldova în cadrul Convenției TIR și investită cu dreptul de a elibera carnete TIR pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, s-a constatat că AITA, prin încheierea contractelor de asigurare a posesorilor de carnete TIR cu „MOLDCARGO” S.A. în anul 2013, 2014 și 2015, a acordat un privilegiu întreprinderii respective în raport cu ceilalți participanți la piața asigurărilor, încălcând prevederile art.12 alin.(1) lit.b) din Legea concurenței.

Astfel, Plenul Consiliului Concurenței a prescris AITA efectuarea unui concurs transparent de selectare a asiguratorului național, participant în cadrul sistemului TIR până la data de 31.12.2016.

➤ **Cazul privind presupusele acțiuni de încălcare a legislației concurențiale din partea Consiliului sătesc Floreni**, manifestate prin emiterea Deciziei cu privire la adoptarea bugetului local pentru anul 2013, prin care pentru unitatea comercială a ”Larsan-Nor” S.R.L. a fost stabilită taxa locală în mărime de 15,0 mii lei.

În cadrul investigației s-a constatat faptul că taxa locală pentru unitate comercială a ”Larsan-Nor” S.R.L. a fost stabilită neechitabil în raport cu alte unități comerciale care activează pe teritoriul s. Floreni și nu a fost stabilită în conformitate cu prevederile Titlului VII Taxele locale din Codul Fiscal, conform căruia baza impozabilă a taxei pentru unitățile comerciale este suprafața ocupată, amplasarea lor, tipul mărfurilor desfăcute și serviciilor prestate.

Plenul Consiliului Concurenței a calificat acțiunile Consiliului sătesc Floreni, manifestate prin stabilirea condițiilor discriminatorii față de activitatea realizată de ”Larsan-Nor” S.R.L., prin emiterea Deciziei cu privire la aprobarea bugetului local pentru anul 2013, anexa nr.2, ca încălcare a art.12 alin.(1) lit.b) din Legea concurenței.

După inițierea investigației de către Consiliul Concurenței, Consiliul sătesc Floreni a modificat taxa de amplasare a unității comerciale ”Larsan-Nor” S.R.L., prevăzută pentru anul 2013 de la 15,0 mii lei la 7,5 mii lei, și a aprobat taxa pentru amplasarea unității comerciale ”Larsan-Nor” S.R.L. în mărime de 5,4 mii lei, începând cu 01.12.2014.

3.5 Concentrările economice

În anul 2015 au fost examinate 3 787 de tranzacții, obiectul cărora a constituit achiziționarea părților sociale, sau a acțiunilor pe piața primară ori secundară, în urma cărora s-a produs preluarea controlului direct sau indirect asupra unor întreprinderi. Totodată, în această perioadă au fost investigate 9 cazuri de concentrări economice nenotificate, au fost finalizate 5, dintre care într-un caz a fost stabilită lipsa încălcării și în 4 cazuri a fost emisă Decizia Plenului Consiliului Concurenței de stabilire a încălcării legislației concurențiale.

➤ **Preluarea a 100% din capitalul social al întreprinderii "Anesto-Tur" S.R.L. de către "Scavolin" S.R.L.**

Ambele întreprinderi formează și comercializează pachete turistice. Astfel, în urma concentrării economice, întreprinderile grupului nou creat (format din mai multe companii) au obținut o poziție dominantă pe piața formării pachetelor turistice cu destinația Turcia, fapt care ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piața respectivă.

În urma investigației, Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea art.22 alin.(1) al Legii concurenței de către "Scavolin" S.R.L., prin operațiunea de concentrare economică realizată, incompatibilă cu mediul concurențial și a aplicat întreprinderii "Scavolin" S.R.L. o amendă în mărime de 21,08 mln. lei.

Conform Deciziei Plenului, urma ca întreprinderile implicate să dizolve concentrarea, astfel încât să se restabilească situația existentă anterior punerii în aplicare a concentrării, în decurs de 60 de zile lucrătoare de la data comunicării Deciziei.

Ulterior, concentrarea economică a fost dizolvată și mediul concurențial a fost restabilit.

➤ **Preluarea a 100% din capitalul social al întreprinderii S.A."Aeroport Handling" de către Î.M. Compania Aeriană "Valan International Cargo Charter" S.R.L.**

Conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei, întreprinderile implicate au ca gen de activitate: Î.M. Compania Aeriană "Valan International Cargo Charter" S.R.L. – transporturi aeriene de marfă, iar S.A. "Aeroport Handling" – activități de servicii anexe transporturilor aeriene.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea art.20 alin.(1) și art. 22 alin.(1) ale Legii concurenței de către Î.M. Compania Aeriană "Valan International Cargo Charter" S.R.L., prin punerea în aplicare a operațiunii de concentrare economică, înainte de a obține autorizația necesară din partea autorității de concurență și a aplicat o sancțiune în mărime de 127,39 mii lei.

Totodată, în vederea exercitării atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței a analizat operațiunea prin prisma compatibilității acesteia cu mediul concurențial, determinând că aceasta nu creează obstacole semnificative pe piața relevantă determinată și a emis Decizia, prin care a autorizat concentrarea economică.

➤ **Preluarea a 90% din capitalul social al întreprinderii "PB-Nord" S.R.L. de către "Etalonus Grup" S.R.L.**

Conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei, întreprinderile implicate au ca gen de activitate: "Etalonus-Grup" S.R.L. – comerț cu ridicata a produselor lactate, ouălor, uleiurilor și grăsimilor comestibile, iar "PB-Nord" S.R.L. – creșterea păsărilor. Ca urmare a investigației, s-a stabilit că a fost realizată și pusă în aplicare o concentrare economică pe piața ambalării și comercializării ouălor en-gros pe teritoriul Republicii Moldova.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea art. 20 alin.(1) și art.22 alin.(1) ale Legii concurenței de către "Etalonus Grup" S.R.L., prin punerea în aplicare a operațiunii de concentrare economică, înainte de a obține autorizația necesară din partea autorității de concurență și a sancționat întreprinderea respectivă cu 115,95 mii lei.

În vederea exercitării atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței a analizat operațiunea prin prisma compatibilității acesteia cu mediul concurențial, determinând că aceasta nu creează obstacole semnificative pe piața relevantă determinată și a emis Decizia prin care a autorizat concentrarea economică.

➤ **Operațiunea de preluare a controlului asupra activelor întreprinderilor "Super-Victoria" S.R.L., "Agro-Victoria" S.R.L. de către "Linella" S.R.L.**

Întreprinderile implicate în operațiunea de preluare a controlului, desfășoară același gen de activitate, care conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei este comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea art.20 alin.(1) și art.22 alin.(1) ale Legii concurenței de către "Linella" S.R.L., prin punerea în aplicare a operațiunii de concentrare economică, înainte de a obține autorizația necesară din partea autorității de concurență și a sancționat întreprinderea respectivă cu 154,35 mii lei.

Totodată, în vederea exercitării atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței a analizat operațiunea prin prisma compatibilității acesteia cu mediul concurențial, determinând că aceasta nu creează obstacole semnificative pe piața relevantă determinată și a emis Decizia prin care a autorizat concentrarea economică.

3.6 Cercetarea mediului concurențial național

Pe lângă contracararea practicilor anticoncurențiale și a acțiunilor de concurență neloială, una din atribuțiile Consiliului Concurenței este prevenirea lor. În vederea realizării acestei atribuții, Consiliul Concurenței inițiază investigații utile a studiilor de cunoaștere a piețelor. Scopul lor este să furnizeze o imagine asupra acestor piețe, să descopere mecanismele care stau la baza funcționării lor și să reprezinte un instrument pentru identificarea unor reglementări sau practici cu caracter anticoncurențial ce pot duce la distorsionarea funcționării lor.

În perioada de raportare au fost actualizate informațiile cu privire la 9 studii, dintre care 2 piețe au fost investigate mai aprofundat.

➤ **Investigația utilă de cunoaștere a pieței comercializării cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova**

Investigația în cauză a fost inițiată, ca urmare a neîndeplinirii de către ANRE a Prescripției din data de 17.02.2011, emisă de către ANPC, referitor la abolirea notificării modificărilor prețurilor la produsele petroliere.

În scopul prevenirii practicilor anticoncurențiale, autoritatea de concurență a constatat existența unui cartel pe piața produselor petroliere încă în anul 2011. Astfel, prin Hotărârea nr. CNP-18/53-07/11 din data de 17.02.2011, ANPC a constatat existența acțiunilor coordonate, ale agenților economici: ÎCS "Lukoil Moldova" SRL, ÎCS "Petrom - Moldova" SA, ÎCS "Bemol Retail" SRL, ÎM "Rompetrol Moldova" SA, ÎM "Tirex Petrol" SA, SC "Parstar Petrol" SRL și "Valiexchimp" SRL, referitor la stabilirea simultană a prețurilor identice de comercializare cu amănuntul a benzinei. Însă hotărârea în cauză a fost anulată de instanțele de judecată.

Conform deciziilor instanțelor, prețurile identice la comercializarea produselor petroliere nu se datorau unui acord secret între companiile petroliere, ci au fost o consecință logică a punctului 4.8. din Metodologia de calculare și aplicare a prețurilor la produsele petroliere, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 263 din 05.10.2007. Conform acestui punct, petroliștii cu cel puțin 3 zile înainte de punere în aplicare a noilor prețuri, urmau să prezente la ANRE calculele respective. Astfel, în opinia instanțelor, faptul că informația privind majorarea de prețuri a fost accesibilă diferitor agenți economici, a și dus la coincidența de prețuri. Premize pentru schimbarea situației pe piața principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat, au apărut ca urmare a aprobării de către Parlament a Legii nr. 223 din 03.12.2015, conform căreia ANRE urma să aprobe și să pună în aplicare în 2016, o Metodologie nouă de calculare și aplicare a prețurilor la produsele petroliere, după principii noi.

În cadrul investigației utile de cunoaștere a pieței comercializării cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere, Consiliul Concurenței monitorizează prețurile de comercializare cu amănuntul și ridicata, practicate de către participanții la piața în cauză. O atenție deosebită, Consiliul Concurenței a acordat-o prețurilor carburanților la pompă, prețul care are un impact nemijlocit asupra societății.

Astfel, în urma monitorizării prețurilor fără taxe și prețurilor de import ale participanților la piața produselor petroliere, au fost observate și particularizate unele aspecte ale evoluției acestora, iar dinamica lunară analizată a arătat pentru anumite perioade, practici de modificare în intervale asemănătoare de timp și în mărimi aproape identice. Consiliul Concurenței va monitoriza permanent situația pe această piață, fiind pregătit să intervină fără întârziere, dacă semnele acțiunilor anticoncurențiale vor persista și după aplicarea versiunii noi în 2016, a Metodologiei de calculare și aplicare a prețurilor la produsele petroliere.

➤ **Investigația utilă a studiului „Achizițiile Publice a Serviciilor de Întreținere și Reparații ale Drumurilor în Republica Moldova – Ancheta sectorială”**

Investigația utilă a studiului „Achizițiile Publice a Serviciilor de Întreținere și Reparații ale Drumurilor în Republica Moldova – Ancheta sectorială” a fost efectuată pe parcursul anului 2015, în cadrul Programului de asistență tehnică al Consiliului Concurenței finanțat de BERD, în urma conlucrării dintre Consiliul Concurenței, LEAR - companie de consultanță în domeniul economic, specializată în domeniul antitrust și Proxenter - centru de cercetare în cadrul Universității Tor Vergata (Roma, Italia), specializat în domeniul achizițiilor și a lanțului de aprovizionare.

Scopul principal al studiului a constat în înțelegerea sectorului de întreținere și reparații a drumurilor. Obiectivul urmat a fost identificarea regulamentelor și altor bariere care ar putea restricționa concurența în cadrul acestui sector, și ar distorsiona piața și deciziile comerciale, având ulterior efect negativ asupra competitivității și creșterii economice. În acest context, au fost desfășurate două misiuni de informare, în cadrul cărora au fost organizate interviuri cu reprezentanții autorităților de reglementare la nivel sectorial, reprezentanții autorităților contractante, precum și cu reprezentanții întreprinderilor active. La elaborarea studiului, autorii au analizat rapoartele economice aferente piețelor de prestare a serviciilor de întreținere și reparații a drumurilor, precum și cele mai bune practici internaționale cu privire la politicile concurențiale.

Studiul se axează pe importanța asigurării unui grad eficient de concurență pe piețe, în special în sectorul întreținerii și a reparațiilor drumurilor din Moldova, descrie detaliat sectorul selectat, accentuând structura instituțională, normativă și competitivă a acestuia, identifică eventuale reforme pro-concurențiale și oferă recomandări privind politica de promovare a concurenței în sectorul vizat.

Ținând cont de necesitatea și importanța studiilor de piață, Consiliul Concurenței a solicitat suportul și asistența tehnică de specialitate în cadrul proiectelor internaționale ale Băncii Mondiale: CEP II și IFC 2016 (Reforma climatului investițional) și UE: ”Suport pentru Consiliul Concurenței”. Astfel, în anii 2016 și 2017 se planifică analiza următoarelor sectoare:

- 1) Asigurări
- 2) Achizițiile publice
- 3) Piața serviciilor de transport rutier pentru călători
- 4) Serviciile aeroportuare și avia
- 5) Sectorul bancar
- 6) Sectorul farmaceutic
- 7) Piața grâului și a cerealelor
- 8) Piața florii soarelui
- 9) Piața zahărului
- 10) Piața pesticidelor.

3.7 Activitatea de avizare a actelor legislative și normative

Exercitarea activității de avizare a proiectelor de acte legislative și normative de către Consiliul Concurenței are drept scop prevenirea adoptării unor acte normative care pot avea ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței. Totodată, această activitate urmărește identificarea și evaluarea prevederilor legale cu posibil impact negativ asupra mediului concurențial, precum și formularea obiecțiilor și recomandărilor de rigoare menite să aducă prevederile în cauză în concordanță cu prevederile normative din domeniul concurenței.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.808 din 07.10.2014 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, în vederea implementării prevederilor art.335 din Acordul de Asociere, în anul 2015 Consiliul Concurenței a remis în adresa Ministerului Justiției propunerile de ajustare a cadrului normativ în vederea identificării mecanismelor ce ar stabili necesitatea avizării obligatorii de către Consiliul Concurenței a proiectelor legislative și normative ce pot avea impact anticoncurențial.

În vederea promovării politicii statului în domeniul concurenței și evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, Consiliul Concurenței pe parcursul anului 2015 a avizat 68 de proiecte de acte legislative și normative, dintre care 63,2% au fost avizate cu propuneri și recomandări de respectare a cadrului legal-normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității.

În continuare sunt menționate principalele proiecte de acte legislative și normative asupra cărora Consiliul Concurenței a emis avize în anul 2015:

Proiecte de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.231 din 23.09.2010 cu privire la comerțul interior)

Pe parcursul anului 2015, Consiliul a avizat două proiecte de acte legislative de modificare a Legii cu privire la comerțul interior.

1. Conform unor prevederi din proiectul de lege, comercianții și furnizorii erau obligați să asigure reciproc accesul la informația privind condițiile de livrare/achiziționare a produselor alimentare în vederea încheierii contractelor comerciale între părți, iar informația respectivă urma să fie plasată în rețeaua internet și/sau să fie oferită partenerului în scris în termen de 14 zile calendaristice de la momentul solicitării acesteia.

În acest context, Consiliul Concurenței în avizul prezentat, a menționat că în anumite condiții, schimbul de informații între întreprinderi ar putea conduce la cunoașterea reciprocă a strategiilor comerciale, fapt de natură să faciliteze coordonarea tacită a comportamentelor de piață ale agenților economici în cauză. Mai mult decât atât, prin asigurarea publicării condițiilor de livrare și achiziționare a produselor alimentare s-ar putea diminua semnificativ concurența, întrucât se creează premise pentru cooperări tacite între agenții economici concurenți, în sensul alinierii și uniformizării practicilor comerciale și, implicit, a prețurilor practicate. Facilitarea schimbului de informații între

conurenți poate avea efecte negative asupra concurenței, determinând o reducere semnificativă a incertitudinii pe care fiecare agent economic ar trebui să o aibă în legătură cu comportamentul concurenților săi. Toate întreprinderile trebuie să-și stabilească în mod independent politica pe care intenționează să o implementeze pe piață.

Totodată, din punct de vedere concurențial este binevenită plasarea în rețeaua internet a informațiilor ce țin de prețurile de vânzare cu amănuntul a produselor alimentare sau cel puțin a produselor alimentare social importante. O asemenea prevedere ar avea drept obiectiv, pe de o parte, informarea consumatorilor care vor putea compara prețurile și identifica magazinele de unde pot cumpăra alimentele de bază la cele mai mici prețuri, iar, pe de altă parte, intensificarea concurenței între magazine și, în cele din urmă scăderea prețurilor.

2.Consiliul Concurenței a propus ca prevederea din art. 219 din proiect care stabilea că este interzis oricărui comerciant să ofere sau să vândă produse în pierdere, cu excepția vânzărilor promoționale, precum și în cazul produselor aflate în pachete de servicii să fie substituită cu o altă prevedere conform căreia vânzările cu preț redus se pot realiza și în pierdere, cu excepția situațiilor în care au un efect anticoncurențial, caz în care se aplică prevederile Legii concurenței, din următoarele considerente.

Potrivit art.3 alin. (3) din Legea concurenței, prețurile la produse se determină în procesul liberei concurențe, pe baza cererii și ofertei. Astfel, din punct de vedere al concurenței, impunerea unui preț minim de vânzare nu este niciodată justificată, efectele asupra bunăstării consumatorilor fiind negative. Iar vânzarea sub costuri, sub forma practicării prețurilor de ruinare, este deja reglementată și interzisă de art. 11 alin. (2) lit. e) din Legea concurenței. Forțele pieței nu ar trebui îngrădite prin reglementări de natură să limiteze, într-un mod sau altul, libertatea relațiilor comerciale dintre părți. Doar prin creșterea intensității concurenței și prin manifestarea puternică a presiunilor concurențiale pe piață, crește gradul de competitivitate al întreprinderilor, fapt ce conduce la diminuarea prețurilor în piață.

Reieșind din motivația expusă anterior, a fost propusă excluderea lit. a) de la alin. (1) al art. 21, care prevede interzicerea efectuării vânzărilor promoționale în pierdere.

Proiectul Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar

Conform prevederilor art. 79 din proiectul de lege, se stabilea că paza localurilor și a bunurilor instituțiilor publice de expertiză judiciară este asigurată, din contul alocațiilor instituțiilor respective în bugetul de stat pentru anul respectiv, de către Întreprinderea de Stat „Servicii Pază” sau de către subdiviziunea corespunzătoare din cadrul instituției, în cazul în care aceasta are în structura sa o subdiviziune competentă cu paza acesteia. În avizul prezentat, Consiliul Concurenței a menționat că investiția ÎS „Servicii Pază” cu dreptul exclusiv de a realiza paza instituțiilor publice de expertiză judiciară este de natură, pe de o parte, să privilegieze nejustificat această întreprindere în raport cu celelalte întreprinderi ce prestează servicii de pază, iar, pe de altă parte, să restrângă concurența și să limiteze accesul altor agenți economici pe acest segment de piață, ceea ce contravine principiilor de bază ale concurenței precum și prevederilor art.

3 al Legii concurenței conform căroră statul asigură libertatea activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale și apărarea drepturilor și intereselor întreprinderilor și ale cetățenilor contra practicilor anticoncurențiale și concurenței neloiale.

Investirea ÎS „Servicii Pază” cu dreptul exclusiv de a efectua paza localurilor și a bunurilor instituțiilor publice de expertiză judiciară, în condițiile în care tarifele la care urmează a fi prestate serviciile de pază nu sunt reglementate printr-un act normativ, creează premisele unor eventuale abuzuri din partea ÎS „Servicii Pază” la stabilirea tarifelor pentru serviciile prestate.

De asemenea, s-a menționat că, ÎS „Servicii Pază” prestează servicii de pază atât pe segmentul de piață închis concurenței unde activitatea particulară de pază nu poate fi practică, cât și pe segmentul de piață deschis concurenței, pe care activează și structurile particulare de pază, ceea ce poate crea un avantaj concurențial în raport cu celelalte întreprinderi în aceste condiții. În acest context, s-a subliniat că, pentru a se evita subvenționările încrucișate din partea ÎS „Servicii Pază”, aceasta urmează să țină în sistemul său de contabilitate internă conturi separate pentru activitățile desfășurate pe segmentul de piață închis concurenței și pe cel deschis concurenței.

Proiectul Regulamentului cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă

Conform prevederilor de la pct. 26 al proiectului Regulamentului, pierderile de apă din rețelele interne de alimentare cu apă a blocurilor locative urmează să se ia în considerație la determinarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate. Pe de altă parte, art. 29 alin. (2) al Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare stabilește că, volumul înregistrat de contorul de la bransamentul blocului locativ, dar nedistribuit, în baza indicațiilor contoarelor individuale/normelor de consum aplicate se repartizează adăugător pentru fiecare apartament proporțional consumului înregistrat de contoarele instalate în apartament și conform normelor de consum.

Aplicarea prevederilor pct. 26 din proiectul Regulamentului în contextul legislației în vigoare, ar presupune suportarea dublă de către consumatori a pierderilor de apă din rețelele interne de alimentare cu apă a blocurilor locative, în cazul în care contractele de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare sunt încheiate cu gestionarul blocului locativ, ceea ce presupune un abuz din partea operatorului.

Proiectul Legii cu privire la modificarea și completarea Legii nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule

Conform pct. 15 al proiectului se stabilea că stațiile de testare tehnică autorizate vor efectua testarea tehnică doar autovehiculelor posesorii cărora dețin asigurare obligatorie de răspundere civilă.

Astfel, în avizul prezentat, Consiliul Concurenței a menționat că această prevedere din proiect urmează a fi revizuită în vederea stabilirii obligației pentru stațiile de testare tehnică autorizate de a verifica existența asigurării obligatorii de răspundere civilă doar în cazul efectuării testării tehnice anuale, conform Regulilor de testare tehnică a autovehiculelor și remorcilor acestora, Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 08.11.1999.

Totodată s-a menționat că, pe piața asigurărilor obligatorii din Republica Moldova, companiile de asigurare nu au posibilitatea de a concura prin preț, care constituie unul din parametrii importanți ai concurenței.

Conform art. 40 alin. (5) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006, după o perioadă de 5 ani de la intrarea în vigoare a Legii menționate, asigurătorii vor stabili, de comun acord cu asigurații, primele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto conform actelor normative aprobate de autoritatea de supraveghere și sistemul bonus-malus elaborat de autoritatea de supraveghere.

Ținând cont de faptul că în termenul menționat mai sus nu s-a reușit implementarea mecanismului de liberalizare totală a primelor de asigurare și se propune realizarea procesului de liberalizare pe etape, s-a indicat necesitatea de a stabili un nou termen în vederea asigurării liberalizării totale a primelor de asigurare.

Astfel, s-a menționat că art. 40 alin. (5) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 urmează a fi modificat prin indicarea unui nou termen, iar autoritatea de supraveghere – Comisia Națională a Pieței Financiare să aplice mecanismele necesare în vederea implementării prevederilor art. 40 alin. (5) din Legea menționată și să monitorizeze respectarea de către companiile de asigurare a nivelului convenit al indicatorilor de bază.

Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege cu privire la energia electrică (în redacție nouă) și proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Conform prevederilor art. 17 din proiectul legii se stabilea interdicția față de întreprinderea căreia anterior i s-a retras licența de a depune o nouă declarație privind eliberarea unei noi licențe de activitate doar după expirarea termenului de 1 an de la data retragerii licenței anterioare.

În acest context, s-a menționat că atât Legea nr. 451 din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, cât și Legea nr. 235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nu prevăd această condiție, prin urmare aceste prevederi nu corespund principiului proporționalității în raportul dintre stat și întreprinzător, și în consecință pot constitui o barieră de intrare pe piața energiei electrice a întreprinderilor.

De asemenea, s-a recomandat completarea proiectului cu o prevedere nouă în vederea stabilirii unui termen în Legea cu privire la energia electrică pentru eliminarea treptată a prețurilor reglementate pentru consumatorii finali și liberalizării sectorului dat.

Proiectul Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 26/10 din 13.06.2013 cu privire la primele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

În avizul prezentat la acest proiect, Consiliul Concurenței a reiterat necesitatea acordării polițelor de asigurare de răspundere civilă auto externă pe un termen mai mic de 15 zile, în vederea sporirii concurenței între companiile de asigurare și asigurării intereselor consumatorilor.

În contextul amendării Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 26/10 din 13.06.2013 cu privire la primele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, a fost reiterată necesitatea stabilirii primelor de asigurare de către companiile de asigurare de comun acord cu asiguratul pentru crearea unui mediu concurențial loial în acest sector, rolul autorității de supraveghere rezumându-se la monitorizarea respectării normelor prudențiale a activității de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic pentru autorizarea lucrărilor de construcție

În avizul prezentat, Consiliul Concurenței a menționat despre necesitatea excluderii din setul de acte necesare privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare a copiei extrasului din registrul bunurilor imobile, eliberat de către oficiul cadastral, însoțit de planul cadastral și/sau planul imobilului, deoarece această prevedere stabilește o barieră suplimentară la obținerea autorizațiilor de către solicitanți.

Aceeași observație a fost menționată și în privința exigențelor privind anexarea copiei extrasului din registrul bunurilor imobile, eliberat de către oficiul cadastral, însoțit de planul cadastral și/sau planul imobilului, în cazul prezentării cererii pentru eliberarea autorizației de construire, precum și în privința anexării extrasului din registrul bunurilor imobile, eliberat de către oficiul cadastral, însoțit de planul cadastral și/sau planul imobilului, în cazul prezentării cererii de eliberare a certificatului de desființare.

Proiectul Legii cu privire la actele normative

În temeiul Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2015-2016, conform căruia la compartimentul Concurența s-a stabilit ca obiectiv introducerea avizării obligatorii de către Consiliul Concurenței a proiectelor de acte legislative și normative ce pot avea impact anticoncurențial, Consiliul Concurenței a propus includerea unui alineat nou în proiectul Legii cu privire la actele normative, conform căruia proiectele de acte normative care reglementează activitatea economică se transmit, în mod obligatoriu, spre avizare Consiliului Concurenței.

Totodată, proiectul legii, prevedea că autoritatea competentă de adoptare, aprobare sau emitere a actului normativ poate solicita uneia sau mai multor autorități, organizații sau experți să elaboreze, în bază de contract sau de concurs, proiectul de act normativ necesar sau proiecte de alternativă.

În acest context, Consiliul Concurenței a menționat necesitatea introducerii mențiunii, din care să reiasă cu claritate faptul că, autoritățile, organizațiile sau experții în cauză, vor fi selectați în conformitate cu prevederile legale referitoare la achizițiile publice.

Proiectul Legii cu privire la gazele naturale (în redacție nouă) și proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr. 451-XV din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător și Legea nr. 160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător)

Consiliul Concurenței a subliniat că la utilizarea noțiunilor din proiectul Legii cu privire la gazele naturale urmează să se țină cont de noțiunile deja existente în legislația națională.

Cu referire la termenul de 6 luni de suspendare a licenței stabilit în proiectul Legii cu privire la gazele naturale Consiliul Concurenței a menționat că termenul de 6 luni de suspendare a licenței este unul neargumentat. În același context, proiectul Legii prevedea că titularul de licență căruia anterior i s-a retras licența poate să depună o nouă declarație privind eliberarea unei noi licențe de activitate în sectorul gazelor naturale doar după expirarea termenului de 1 an de la data retragerii licenței anterioare. În acest sens, s-a subliniat că norma dată poate constitui pentru întreprinderi o barieră de intrare pe piața gazelor naturale.

De asemenea Consiliul Concurenței a recomandat examinarea oportunității de stabilire a unui termen concret în vederea eliminării treptate a prețurilor reglementate pentru consumatorii finali și liberalizării sectorului dat.

Totodată, s-a propus completarea proiectului de Lege cu privire la gazele naturale cu o prevedere privind obligația Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică de a informa Consiliul Concurenței în cazul depistării în cadrul investigațiilor a semnelor încălcării legislației concurențiale.

De asemenea s-a reiterat necesitatea respectării legislației din domeniul concurenței și ajutorului de stat la operarea modificărilor la proiectul Legii cu privire la gazele naturale (în redacție nouă) și proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.451-XV din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător și Legea nr.160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător).

Proiectul Legii comunicațiilor electronice

În vederea asigurării protecției drepturilor consumatorilor finali și justificării selectării de către furnizori a celor mai eficiente și echitabile costuri, pe care se fundamentează tarifele, a fost recomandată completarea art. 65 al proiectului Legii cu un nou alineat: (5) Selectarea furnizorilor de produse și servicii, costul cărora este inclus în tarife, se face cu respectarea principiilor de bază ale concurenței.

În ceea ce privește drepturile exclusive și speciale, reglementate în proiect, în vederea protejării intereselor consumatorilor finali, s-a recomandat autorilor să introducă

în textul proiectului Legii o prevedere, potrivit căreia autoritatea de reglementare ar urma să instituie un mecanism de stabilire a tarifelor și de selectare a costurilor, pentru furnizorii care beneficiază de drepturi exclusive sau speciale, cu respectarea principiilor de bază ale concurenței, prevăzute de legislația din domeniul concurenței.

Totodată, Consiliul Concurenței remarcă faptul că autorii proiectelor de acte legislative și normative, în unele cazuri introduc prevederi noi în proiectele remise spre avizare Consiliului Concurenței, ulterior avizării proiectului de către autoritatea de concurență, iar în unele cazuri aceste modificări suplimentare au un caracter anticoncurențial. Un exemplu în acest sens este introducerea unor modificări la art. 25 alin. (6) din Legea privind controlul tutunului nr. 278 din 14.12.2007, prin Legea privind modificarea și completarea unor acte legislative nr. 124 din 29.05.2015, conform cărora se stabilesc restricții în ceea ce privește suprafața unităților comerciale ce pot comercializa produse de tutun și produse conexe. Asemenea prevederi limitează libertatea activității de întreprinzător, libera concurență și instituie un tratament diferențiat în privința agenților economici ce activează în domeniul dat.

În acest context, Consiliul Concurenței reiterează necesitatea transmiterii de către autorii proiectelor de acte legislative și normative care reglementează activitatea economică în mod obligatoriu, spre avizare Consiliului Concurenței.

3.8 Practica judiciară

Pe parcursul anului 2015, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la 299 de ședințe de judecată, dintre care 148 de ședințe au avut loc pe cauze contravenționale. În această perioadă, pe rolul instanțelor de judecată naționale s-au aflat în examinare 82 de dosare, în care Consiliul Concurenței a participat în calitate de reclamant, pârât, agent constatatator sau intervenient accesoriu de partea reclamantului sau pârâtului.

În anul 2015 în ordine de contencios administrativ privind anularea actelor administrative, au fost finalizate 8 cauze, dintre care în 7 cazuri instanța de judecată a dat câștig de cauză Consiliului Concurenței, ceea ce denotă o rată a câștigurilor în instanța de judecată în mărime de 87,5%.

În ordinea procedurii contravenționale, au fost intentate în instanța de judecată 35 de acțiuni în baza proceselor-verbale contravenționale întocmite de Consiliul Concurenței. În 28 din cazuri instanța a menținut procesele-verbale contravenționale ale autorității de concurență, 4 cazuri la sfârșitul anului 2015 se aflau în examinare.

La începutul anului 2015 se aflau în examinare în instanțele de judecată 25 acțiuni în ordinea contenciosului administrativ privind anularea actelor administrative, pe parcursul anului fiind înaintate 22 acțiuni suplimentare, la sfârșitul anului 2015 totalizând un număr de 39 de acțiuni aflate pe rolul instanțelor de judecată.

În continuare sunt prezentate cazuri relevante din practica judiciară a anului 2015.

➤ **S.C. „DIDIADI-Prim” S.R.L. către Consiliul Concurenței**

Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 2015 a fost menținută Hotărârea Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată a S.C. „DIDIADI-Prim” S.R.L. către Consiliul Concurenței privind contestarea Hotărârii ANPC nr. AA-6-09/62 din 09.06.2011 și a Prescripției ANPC nr. AA-6-09-62/27 din 09.06.2011.

Conform Hotărârii ANPC nr. AA-6-09/62 din 09.06.2011, au fost calificate ca acorduri anticoncurențiale acțiunile de coordonare ale S.C. „DIDIADI-Prim” S.R.L. și Î.M. „Iseps – Farma” S.R.L. privind participarea la licitațiile publice de insulină desfășurate de Agenția Medicamentului și dispozitivelor medicale, întru realizarea Programului Național „MoldDiab” pentru anii 2009-2010 prin înțelegere secretă, cu oferirea de prețuri identice, cu divizarea pieței în funcție de volumul vânzărilor sau achizițiilor. Astfel, s-a constatat că în cadrul procedurilor de licitații publice au fost subminate beneficiile competiției, care ar fi putut oferi posibilitatea Agenției Medicamentului să achiziționeze o cantitate mai mare de preparate de insulină și, în consecință, tratarea mai multor pacienți.

În motivarea hotărârii sale, instanța de judecată a subliniat că autoritatea de concurență a desfășurat o investigație amplă și a elucidat toate circumstanțele relevante, actele administrative contestate fiind adoptate cu respectarea și aplicarea corectă a legislației materiale și procedurale. Astfel, instanța a reconfirmat că nu a fost respectat principiul asigurării concurenței în cadrul licitațiilor publice organizate de Agenția Medicamentului, prin prezentarea unor oferte identice, s-a eliminat concurența la nivelul prețului, efectul economic și social al acestor acțiuni coordonate fiind incontestabil.

➤ **Consiliul Concurenței către ”Cardidact” S.R.L. și Consiliul Concurenței către ”Lexon Prim” S.R.L.**

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. AA-4 din 26.09.2013 s-a decis a califica acțiunile de coordonare ale companiilor ”Cardidact” S.R.L. și „Lexon Prim” S.R.L. în vederea participării la licitația publică nr. 1021/12 din 04.06.2012 organizată de către Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițeanu” drept încălcare a art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1103-XIV din 30.06.2012 cu privire la protecția concurenței și s-a dispus înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată cu privire la încasarea a 20% din venitul obținut de către ”Cardidact” S.R.L. și „Lexon Prim” S.R.L. prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței.

În vederea punerii în aplicare a Deciziei Plenului Consiliului Concurenței, autoritatea a înaintat în instanța de judecată o acțiune cu privire la încasarea a 20% din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței de la ”Cardidact” S.R.L.

Prin Hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 2014 a fost admisă cererea de chemare în judecată a Consiliului Concurenței împotriva ”Cardidact” S.R.L. privind încasarea amenzii în valoare de 6,92 mii lei.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 2015, a fost respins ca neîntemeiat apelul declarat de către ”Cardidact” S.R.L. și a fost menținută Hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău. Astfel, Hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău a devenit definitivă și irevocabilă prin neatacare.

Referitor la încasarea a 20% din venitul obținut de către „Lexon Prim” S.R.L. prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței, menționăm că prin Hotărârea Judecătorei Râșcani mun. Chișinău 2014, instanța a admis acțiunea intentată de Consiliul Concurenței și a dispus încasarea din contul ”Lexon Prim” S.R.L. în bugetul de stat a sumei de 8,72 mii lei.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 2015 a fost respins ca neîntemeiat apelul depus de ”Lexon Prim” S.R.L. împotriva Hotărârii Judecătorei Râșcani mun. Chișinău în pricina civilă intentată de Consiliul Concurenței către ”Lexon Prim” S.R.L. privind încasarea amenzii în bugetul de stat. Ca urmare a Deciziei Curții de Apel, agentul economic a decis să achite benevol amenda în bugetul de stat.

➤ **”Cheton Grup” S.R.L. și ”Chimtoncom” S.R.L. către Consiliul Concurenței**

Plenul Consiliului Concurenței prin Decizia nr. CNP-71-11/15 din 27.12.2012 a decis a califica acțiunile agenților economici S.R.L. ”Cheton Grup” și S.R.L. ”Chimtoncom” de copiere a formei ambalajului și a aspectului exterior al mărfii – vopsea „Sniezka EKO” și crearea a confuziei prin producerea și scoaterea pe piață a „Snejnobelaia EKO” cu forma, ambalajul și aspectul exterior respectiv, ca încălcare a prevederilor art. 8 alin. (1) lit. d) al Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței și a prevederilor art. 10 bis al Convenției de la Paris pentru Protecția Proprietății Intelectuale.

Totodată, agenților economici ”Cheton Grup” S.R.L. și ”Chimtoncom” S.R.L. le-a fost prescris să înceteze crearea confuziei cu produsul concurentului și copierea ilegală a formei, ambalajului și aspectului exterior al mărfii - vopsea „Sniezka EKO”.

Ca urmare a examinării litigiului în instanța de judecată, prin Hotărârea Judecătorei Grigoriopol din 2014, instanța a respins acțiunea ”Cheton Grup” S.R.L. și ”Chimtoncom” S.R.L. către Consiliul Concurenței și intervenientului accesoriu S.A. ”Fabrika I Lakierow Sniezka”.

Prin Încheierea Curții de Apel Chișinău din 2015 a fost restituită cererea de apel depusă de către ”Cheton Grup” S.R.L. și ”Chimtoncom” S.R.L. împotriva Hotărârii Judecătorei Grigoriopol. Astfel, Hotărârea Judecătorei Grigoriopol a devenit definitivă și irevocabilă.

➤ **Consiliul Concurenței către Î.C.S. ”RED Union Fenosa” S.A.**

Prin Hotărârea ANPC nr. APD-33-10/67 din 23.06.2011 s-a constatat că Î.C.S. „Red Union Fenosa” S.A., folosindu-se de poziția sa dominantă pe piață, impunea cerințe nejustificate la instalarea contoarelor de energie electrică consumatorilor. În consecință, consumatorii nu aveau posibilitatea să aleagă contoarele de energie electrică conform principiului „preț-calitate”. Totodată, prin hotărârea indicată s-a dispus

înaintarea unei acțiuni în instanța judecătorească, conform lit. j) al art.12 din Legea nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, referitor la încasarea amenzii în mărime de 186,75 mii lei pentru încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței.

În vederea punerii în aplicare a Hotărârii ANPC, a fost înaintată o acțiune în instanța de judecată împotriva Î.C.S. "RED Union Fenosa" S.A. privind încasarea în bugetul de stat a amenzii. Astfel, instanța a constatat faptul că întreaga sumă a fost obținută de către Î.C.S. "RED Union Fenosa" S.A. ca urmare a abuzului din partea întreprinderii de poziția sa dominantă pe piață.

Prin Hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 2014, instanța a dispus încasarea în bugetul de stat de la Î.C.S. „Red Union Fenosa” S.A. a amenzii.

Curtea de Apel Chișinău prin Decizie a respins apelul declarat de către Î.C.S. „Red Union Fenosa” S.A. și a menținut Hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău.

Iar prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 2015 s-a decis irevocabil de a încasa de la Î.C.S. "RED Union Fenosa" S.A. o amendă în mărime de 186 752,83 lei în bugetul de stat pentru încălcarea legislației din domeniul concurenței.

➤ **Consiliul Concurenței către „Serviciul Veterinar de Liberă Practică” S.R.L.**

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-22 din 03.07.2014, s-a decis a califica acțiunile „Serviciul Veterinar de Liberă Practică” S.R.L. și „Becor” S.R.L., de participare prin înțelegere secretă la licitația publică din 2010, în scopul mării concurenței, organizată de către Agenția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, drept încălcare a art.7 alin.(1) lit. c) al Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței și s-a dispus înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată cu privire la încasarea a 15% din venitul obținut de către „Serviciul Veterinar de Liberă Practică” S.R.L. prin încălcarea legislației din domeniul concurenței.

În vederea punerii în aplicare a Decizia Plenului Consiliului Concurenței a fost înaintată o acțiune în instanța de judecată împotriva întreprinderii „Serviciul Veterinar de Liberă Practică” S.R.L. privind încasarea în bugetul de stat a amenzii.

Prin Hotărârea Judecătoriei Florești din 2015 a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul Concurenței către „Serviciul Veterinar de Liberă Practică” S.R.L., cu privire la încasarea amenzii în bugetul de stat, în mărime de 283,96 mii lei, pentru încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței.

„Serviciul Veterinar de Liberă Practică” S.R.L. nu a atacat în instanța superioară Hotărârea Judecătoriei Florești, astfel, aceasta devenind definitivă și irevocabilă.

➤ **S.A. „Apă - Canal Chișinău” către Consiliul Concurenței**

Prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței nr. CCE-34-11/45 din 12 iulie 2012, s-a constatat încălcarea de către S.A. „Apă - Canal Chișinău” a prevederilor art.6 lit. a) ale Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței. În speță, acțiunile S.A. „Apă - Canal Chișinău” manifestate prin impunerea

semnării proiectului contractului de recepționare și pre-epurare a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți și înaintarea plăților suplimentare pentru pre-epurarea apelor uzate, au fost calificate drept abuz de poziție dominantă.

Prin Hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 2014 a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de către S.A. „Apă - Canal Chișinău” către Consiliul Concurenței, intervenient accesoriu S.R.L. „Multievo” cu privire la anularea Hotărârii Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței.

Curtea de Apel Chișinău prin Decizia din 2015 a respins cererea de apel declarată de către S.A. „Apă - Canal Chișinău” și a menținut Hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău.

Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat de către S.A. „Apă - Canal Chișinău” și a constatat legalitatea Hotărârii Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței.

➤ **Consiliul Concurenței către Î.S. „Calea Ferată din Moldova”**

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. APD-58-12/10 din 20.12.2012, s-a stabilit situația dominantă deținută de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” pe piața serviciilor de transport feroviar de mărfuri din Republica Moldova, s-a constatat încălcarea de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a art.6 lit.(d) din Legea nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, manifestată prin aplicarea tarifului internațional pentru serviciile de transport feroviar prestate de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” la transportarea mărfurilor atunci când un punct de plecare/destinație este Portul Internațional Liber „Giurgiulești”, iar altul fiind orice alt punct de plecare pe teritoriul Republicii Moldova și s-a dispus înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată cu privire la încasarea a 10% din venitul obținut de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” din aplicarea tarifului internațional pentru transportarea încărcăturilor între două puncte situate pe teritoriul Republicii Moldova.

În vederea punerii în aplicare a Decizia Plenului Consiliului Concurenței a fost înaintată o acțiune în instanța de judecată împotriva Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea în bugetul de stat a amenzii.

Prin Hotărârea Judecătorei Centru din 2014, instanța a admis acțiunea intentată de Consiliul Concurenței și a dispus încasarea din contul Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în bugetul de stat a sumei de 1 389,04 mii lei pentru încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței.

Curtea de Apel Chișinău prin Decizia din anul 2015 a respins ca neîntemeiat apelul declarat de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și a menținut Hotărârea Judecătorei Centru.

Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și a constatat legalitatea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței.

Cu referire la cazurile examinate de instanțele de judecată privind contestarea deciziilor emise de Plenul Consiliului Concurenței, se poate de menționa că în situația

înaintării de către subiecții vizați de investigația efectuată de Consiliul Concurenței a unor acțiuni în instanța de judecată împotriva Consiliului Concurenței privind anularea aceleiași decizii, este necesar ca instanța de judecată să conexeze aceste cauze într-un singur proces, deoarece aceste acțiuni sunt conexe prin temeiuri de apariție și prin probe.

Astfel, conexarea pricinilor examinate de instanță care vizează aceeași decizie emisă de Plenul Consiliului Concurenței într-un singur proces ar duce la soluționarea rapidă și justă a cauzei, precum și la evitarea adoptării unor hotărâri contradictorii de către instanța de judecată ca urmare a administrării aceluiași probe.

Capitolul IV. Notificarea, autorizarea și evidența ajutorului de stat

Consiliul Concurenței asigură aplicarea și respectarea, de către autoritățile publice și mediul privat, legislației în domeniul ajutorului de stat.

În anul 2015 a fost elaborat și publicat în Monitorul Oficial, primul Raport privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova în perioada 2011-2013.

Totodată au fost organizate 33 de ședințe la sediul Consiliului Concurenței și în teritoriu, unde s-au discutat prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat, metodele de acordare, formele și tipurile beneficiarilor ajutorului de stat. A fost explicată procedura și modalitatea de completare a formularelor, fiind prezentate principalele opțiuni și posibilități ale Sistemului informațional SIRASM. Suplimentar, au fost acordată asistența de specialitate în domeniul ajutorului de stat, prin intermediul a 1 250 consultații telefonice și 47 consultații la sediul Consiliului Concurenței.

În 2015 au fost examinate 22 de notificări de ajutoare de stat, iar într-un caz a fost constată încălcarea legislației în domeniul ajutorului de stat.

4.1 Notificarea și autorizarea ajutorului de stat

În anul 2015 au fost examinate 22 notificări de ajutoare de stat, dintre care 6 măsuri nu au constituit ajutor de stat și 16 au fost autorizate.

- *Notificarea parvenită de la Primăria mun. Chișinău.* Beneficiarul măsurii de sprijin fiind S.A.”Apă-Canal Chișinău”.

Măsura de sprijin a constat în garantarea de către Consiliul mun. Chișinău, în proporție de 100%, a împrumuturilor externe obținute de către, S.A.”Apă-Canal Chișinău” de la BERD și Banca Europeană pentru Investiții. Ca urmare a examinării notificării, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general, oferit S.A.”Apă-Canal Chișinău”, în valoare totală de 234,83 mln. lei.

- *Notificarea parvenită de la Primăria or. Strășeni.* Beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Apă – Canal” Strășeni.

Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune a mijloacelor fixe și bunurilor materiale. Plenul Consiliului Concurenței, în baza examinării notificării, a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general, oferit Î.M. „Apă – Canal” Strășeni.

- *3 notificări parvenite de la Primăria or. Strășeni.* Beneficiarul măsurilor de sprijin fiind Î.M. „Apă – Canal” Strășeni.

Măsurile de sprijin au constat în transmiterea în gestiune a mijloacelor fixe și bunurilor materiale. Ca urmare a examinării notificărilor, Plenul Consiliului

Concurenței a constatat că cele 3 măsuri de sprijin constituie ajutor de stat, conform Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general, oferit Î.M. „Apă – Canal” Strășeni, în valoare totală de 10,64 mln. lei.

- *Notificarea parvenită de la Primăria or. Ștefan Vodă.* Beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Direcția de producție Apă – Canal Ștefan – Vodă”.

Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune a bunurilor, proprietate a Primăriei or. Ștefan – Vodă, fără stabilirea unei contraprestații. Plenul Consiliului Concurenței, conform examinării notificării, a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general, oferit Î.M. „Direcția de producție Apă – Canal Ștefan – Vodă”, în valoare de 1,64 mln. lei.

- *Notificarea parvenită de la BNM.* Beneficiarii măsurii de sprijin fiind S.A. ”Banca de Economii” și B.C. ”UNIBANK” S.A.

Măsura de sprijin a constat în acordarea unor împrumuturi la dobânzi preferențiale. În baza examinării notificării, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat și a autorizat ajutorul de stat oferit S.A. ”Banca de Economii” și B.C. ”UNIBANK” S.A., destinat să remedieze perturbarea gravă a economiei.

- *Notificarea parvenită de la Ministerul Finanțelor.* Beneficiarul măsurii de sprijin fiind S.A. ”CET-Nord”.

Măsura de sprijin a constat în acordarea împrumutului cu dobândă preferențială. Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat, conform Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciilor de interes economic general oferit S.A. „CET-Nord” în vederea îmbunătățirii infrastructurii de alimentare cu energie termică, îmbunătățirii eficienței energetice și reducerii costurilor operaționale în valoare de 152,70 mln. lei.

- *Notificarea parvenită de la Primăria or. Ialoveni.* Beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Gospodăria Locativ-Comunală”.

Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a unei autospeciale și a 1 100 containere pentru colectarea deșeurilor.

Ca urmare a examinării notificării, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general, oferit Î.M. „Gospodăria Locativ-Comunală”, în valoare de 2,94 mln. lei.

- *Notificarea parvenită de la Primăria or. Telenești.* Beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Serviciul de Salubritate Telenești”.

Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune a unui poligon de depozitare a deșeurilor, proprietate a Primăriei or. Telenești, fără stabilirea unei contraplați. În baza examinării notificării, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general, oferit Î.M. „Serviciul de Salubritate Telenești”, în valoare de 5,27 mln. lei.

- *Notificarea parvenită de la Primăria or. Nisporeni.* Beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Gospodăria de Alimentare cu Apă și Canalizare Nisporeni”.

Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune a patrimoniului format în cadrul proiectului “Reconstrucția rețelelor de canalizare și a stației de epurare din or. Nisporeni”. Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general, oferit Î.M. „Gospodăria de Alimentare cu Apă și Canalizare Nisporeni”, în valoare de 7,44 mln. lei.

- *Notificarea parvenită de la Ministerul Finanțelor.* Beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.S. „Calea Ferată din Moldova”.

Măsura de sprijin a constat în acordarea împrumutului cu dobândă preferențială. Ca urmare a examinării notificării, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat oferit Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în vederea achiziției locomotivelor și restructurării infrastructurii feroviare, acordat cu suportul BERD, în valoare de 1 147,08 mln. lei.

- *2 notificări parvenite de la Primăria or. Nisporeni.* Beneficiarul măsurilor de sprijin fiind Î.M. „Gospodăria de Alimentare cu Apă și Canalizare Nisporeni”.

Măsurile de sprijin au constat în transmiterea în gestiune a unui autogreider și a unui poligon de gestionare a deșeurilor.

În baza a examinării notificărilor, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că ambele măsuri de sprijin constituie ajutor de stat conform Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general, oferit Î.M. „Gospodăria de Alimentare cu Apă și Canalizare Nisporeni”, în valoare totală de 10,30 mln. lei.

- *Notificarea parvenită de la Ministerul Finanțelor.*

Măsura de sprijin a constat în acordarea de împrumuturi în condiții preferențiale în baza Programului de asistență condiționată, finanțat din contul Guvernului

Republicii Polone, acordat Guvernului Republicii Moldova pentru realizarea proiectelor în domeniul agriculturii, procesării produselor alimentare și infrastructurii acestora. Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat schema de ajutor de stat pentru dezvoltare regională, în valoare totală de 94,70 mln. euro.

- *Notificarea parvenită de la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.* Măsura de sprijin a constat în simplificarea procedurii în legătură cu majorarea bugetului măsurii de sprijin privind stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii post recoltare și procesare, în baza Hotărârii Guvernului nr.352 din 10.06.2015 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015. Ca urmare a examinării notificării, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru dezvoltare regională în valoare de 99,15 mln. lei.

- *Notificarea parvenită de la Ministerul Finanțelor.* Beneficiarul măsurii de sprijin fiind S.A. „Termoelectrica”.

Măsura de sprijin a constat în acordarea împrumutului cu dobândă preferențială. În baza examinării notificării, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general, oferit S.A. „Termoelectrica” în vederea îmbunătățirii infrastructurii de alimentare cu energie termică, în valoare de 673,51 mln. lei.

4.2 Evidența și raportarea ajutorului de stat

În conformitate cu art.21 alin.(3) din Legea cu privire la ajutorul de stat, Consiliul Concurenței întocmește un raport anual privind ajutoarele acordate. În acest sens, în anul 2015, a fost elaborat Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova în perioada 2011-2013. Acesta este primul raport, de la intrarea în vigoare a Legii nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, elaborat în baza datelor cuprinse în formularele de raportare a ajutoarelor de stat, prezentate de către furnizorii de ajutor de stat și beneficiarii ajutorului de stat. Raportul dat cuprinde o analiză a valorii, structurii și a tendințelor înregistrate în acordarea ajutoarelor de stat până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat și anume în perioada 01.01.2011-16.08.2013, o prezentare a cadrului normativ în domeniul ajutorului de stat elaborat și adoptat în perioada de raportare precum și reflectă inițierea elaborării SIRASM.

În anul de referință au fost raportate ajutoarele existente, altele noi, precum și ajutoarele de minimis. În acest sens, se remarcă faptul că măsurile de ajutor de stat

raportate pentru perioada (01.01.2012-16.08.2013), cuprind inclusiv ajutoarele, a căror valoare s-a situat sub pragul de minimis (2 mln. lei).

Pentru următoarea perioadă (17.08.2013-31.12.2014), ajutorul de stat acordat în baza cadrului general este examinat separat de ajutorul de minimis.

Pe parcursul anului 2015, au parvenit modificări și completări din partea furnizorilor de ajutor de stat, astfel, datele raportate pentru anii 2012 și 2013 au fost actualizate și corectate în conformitate cu informația prezentată. Valoarea ajutorului de stat raportat s-a micșorat de la 4 873,24 mln. lei în anul 2012 la 4 441,12 mln. lei în anul 2014, aceasta a fost determinată inclusiv de aplicarea metodologiei Uniunii Europene în partea ce ține de analiza ajutoarelor de stat.

Tabelul nr.2

Ajutorul de stat raportat pentru perioada 2012-2014

Nr.	Indicatori	2012	2013	2014
1.	Ajutorul de stat exprimat în:			
1.1.	mln. lei	4 873,24	4 183,30	4 441,12
1.2.	mii euro*	313 190,90	250 197,45	238386,57
2.	Ponderea în PIB, %	5,52	4,16	3,96

**calculat în baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro anul 2012=15.56, anul 2013= 16.72; anul 2014= 18.63)*

Cât privește ponderea ajutorului de stat în PIB, aceasta s-a micșorat de la 5,52% în anul 2012 la 3,96% în anul 2014, sau cu 1.56 puncte procentuale. Indicatorul respectiv este în continuare mai mare față de cel înregistrat de țările membre ale Uniunii Europene, care în conformitate cu recomandarea Consiliului European prin Strategia de la Lisabona, trebuie să acționeze ca parte a unei politici active de concurență, pentru reducerea nivelului general al ajutoarelor de stat, astfel încât acesta să constituie mai puțin de 1% din PIB fără a compromite scopul măsurilor de sprijin și anume corectarea eșecurilor pieței.

În perioada 2012-2014, întreprinderile au beneficiat de măsuri de sprijin acordate ca ajutoare individuale, care alcătuiesc 69,65% din numărul total de măsuri acordate, și de scheme de ajutor de stat deschise mai multor beneficiari. Din punct de vedere valoric, au prevalat schemele de ajutor de stat, constituind 89,64% din valoarea totală.

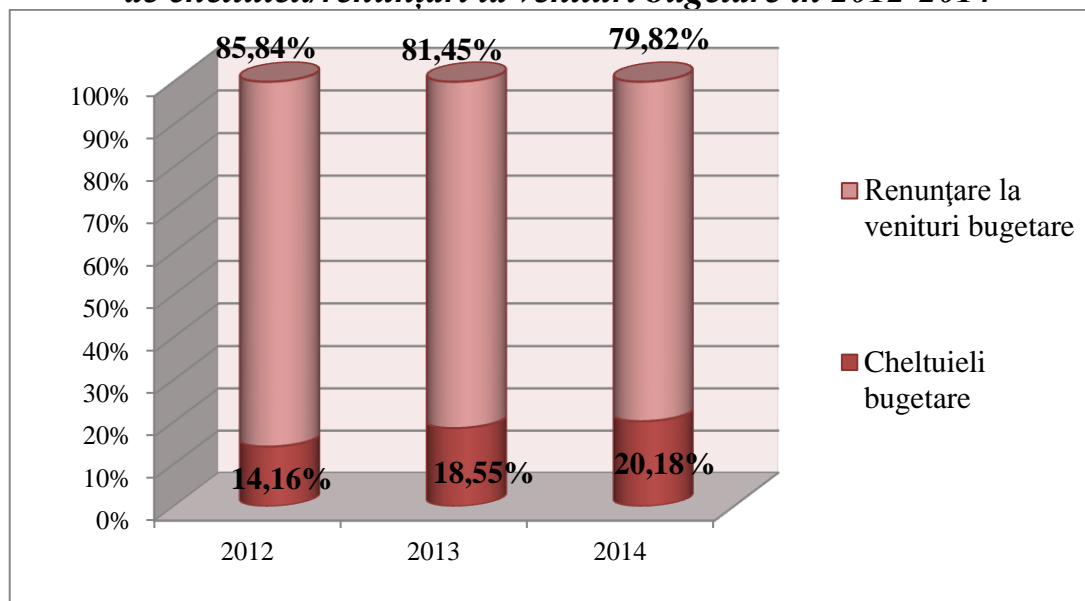
Pentru acordarea ajutoarelor de stat, furnizorii pot utiliza diverse modalități de sprijinire a beneficiarilor. În funcție de politica publică într-un anumit domeniu și de specificul întreprinderilor care necesită sprijin, furnizorul alege un instrument de acordare care oferă cea mai bună posibilitate de îndeplinire a obiectivului propus.

În perioada 2012-2014, cea mai mare pondere a ajutoarelor de stat oferite de furnizori au fost cele de natura renunțării la venituri bugetare, alcătuind 82,50% din valoarea ajutorului de stat raportat. Acest fapt s-a datorat, în special, valorii mari a ajutoarelor de stat acordate sub forma scutirilor, reducerilor, amânărilor sau eşalonărilor la plata impozitelor și taxelor, constituind 78,93% din valoarea totală a ajutoarelor de

stat raportate. Merită să fie menționat faptul că ajutoarele de stat de natură fiscală sunt considerate mai nocive pentru mediul concurențial.

Figura nr. 1

Structura ajutorului de stat în funcție de cheltuieli/renunțări la venituri bugetare în 2012-2014

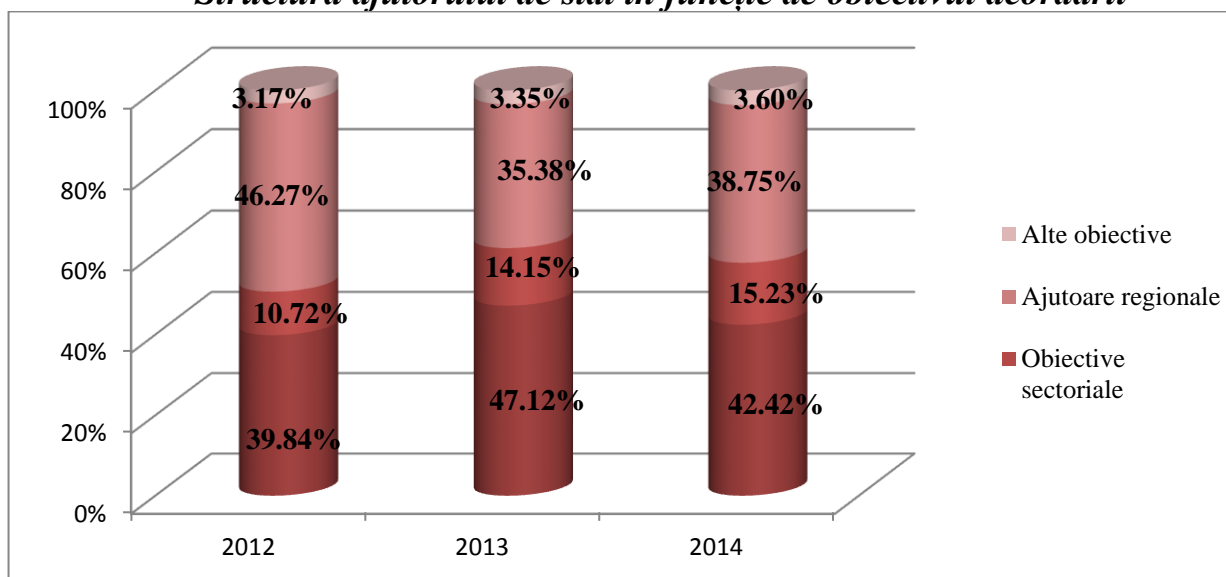

Ajutorul de stat acordat pentru obiective orizontale și pentru dezvoltare regională a constituit mai mult de 80,0% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat.

Potrivit practicii internaționale, ajutoarele de stat orizontale și regionale au un impact nesemnificativ asupra mediului concurențial și din aceste considerente sunt mai tolerate în comparație cu ajutoarele de stat sectoriale.

Figura nr. 2

Structura ajutorului de stat în funcție de obiectivul acordării

Valoarea ajutoarelor de minimis raportată pentru anul 2013 a fost de 0,54 mil. lei, iar pentru anul 2014 a constituit 82,77 mil. lei. Valoarea semnificativ mai mică a ajutorului de minimis în anul 2013 în raport cu anul 2014, s-a datorat perioadei incomplete de raportare a ajutorului de minimis (începând cu data intrării în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat).

Cele mai multe ajutoare de minimis au fost acordate de APL, acestea constituind 81.46% din numărul total de măsuri acordate. Potrivit valorii ajutorului de minimis raportat pentru perioada analizată, 81.29% din valoarea totală au fost oferite de autoritățile publice centrale.

Cea mai mare pondere din valoarea a ajutorului de minimis raportat a fost acordat sub formă de subvenții, aceasta constituind 80.10% din total în anul 2014.

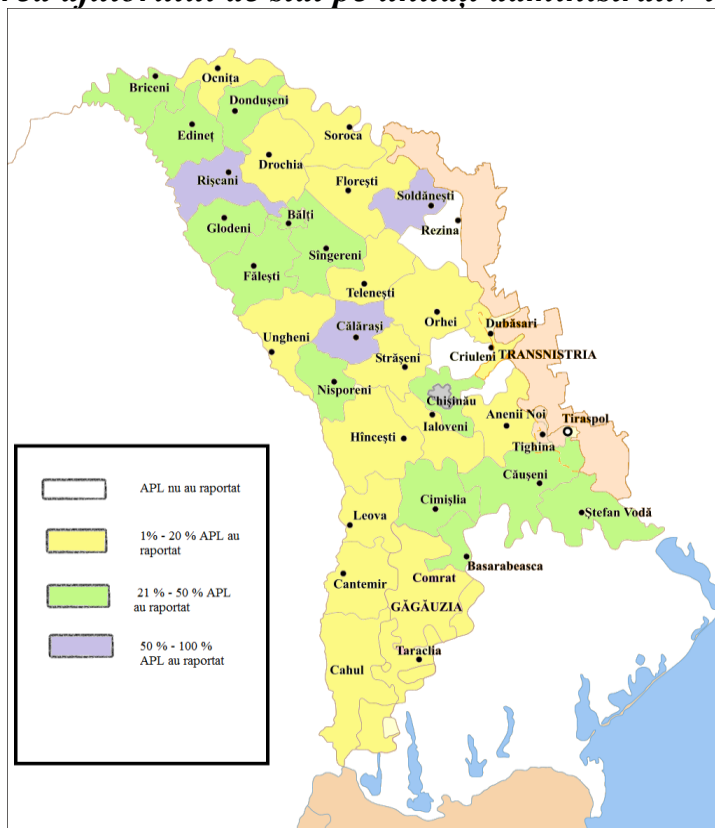
În anul 2014 cea mai mare valoare a ajutorului de minimis a fost orientat pentru susținerea IMM și pentru prestarea SIEG.

Cât privește ajutorul de stat acordat de către APL, se observă un caracter neuniform al nivelului de raportare de către APL (*Figura nr.3*). Acest calcul a constituit raportul dintre numărul total de APL care au raportat ajutorul de stat și numărul total de APL din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

Unitățile administrativ-teritoriale cu cea mai mare pondere de raportare a ajutorului de stat sunt raioanele Râșcani, Șoldănești și Călărași, atingând un nivel de raportare de peste 50%.

Figura nr. 3

Raportarea ajutorului de stat pe unități administrativ-teritoriale

Cât privește raportarea ajutorului de stat din partea autorităților publice centrale, din 36 de autorități, 22 au raportat ajutoarele de stat acordate în perioada de referință, iar celelalte 14 autorități au menționat că nu au acordat ajutoare de stat. Majoritatea autorităților care nu au prezentat informație, nu dispun de un sistem de evidență a ajutoarelor de stat acordate pe fiecare beneficiar.

Respectarea prevederilor din domeniul ajutorului de stat va contribui la realizarea obiectivelor vizate, la corectarea disfuncționalităților pieței, la creșterea competitivității economiei naționale și reducerea disparităților regionale.

4.3 Investigarea încălcărilor legislației cu privire la ajutorul de stat

La data de 27.11. 2014, BNM a notificat Consiliul Concurenței intenția de acordare a ajutorului de stat băncilor: S.A. „Banca de Economii”, B.C. „Banca Socială” S.A. și B.C. „UNIBANK” S.A.

Plenul Consiliului Concurenței a decis că măsura de sprijin notificată de către BNM constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat măsura de sprijin pentru salvarea celor trei bănci.

Conform Legii cu privire la ajutorul de stat și Deciziei Plenului Consiliului Concurenței, BNM urma să prezinte Consiliului Concurenței în termen de 6 luni de la acordarea ajutorului de stat, un plan de restructurare sau de lichidare a beneficiarilor. Dat fiind faptul că planul menționat nu a fost prezentat către expirarea termenului, Plenul Consiliului Concurenței a dispus inițierea investigației referitor la semnele încălcării legislației în domeniul ajutorului de stat de către BNM.

În urma investigației, s-a constatat că folosirea ajutorului de stat de către băncile comerciale beneficiare după expirarea a 6 luni de la acordarea acestuia se consideră abuzivă, respectiv băncile comerciale urmează să ramburseze ajutorul de stat în cauză.

Totodată, nenotificarea ajutorului de stat de către Ministerul Finanțelor sub formă de garanții de stat în condiții preferențiale pentru S.A. „Banca de Economii”, B.C. „Banca Socială” S.A. și B.C. „UNIBANK” S.A. este o încălcare a Legii cu privire la ajutorul de stat.

Astfel, Banca Națională a Moldovei va întreprinde măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului utilizat abuziv de către cele trei bănci. Iar Ministerul Finanțelor va întreprinde măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului acordat, sub formă de garanții în condiții preferențiale pentru băncile nominalizate.

4.4 Sistemul informațional automatizat Registrul Ajutorului de Stat

Sistemul informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” contribuie la crearea condițiilor pentru eficientizarea mecanismului de notificare, autorizare, și raportare a ajutorului de stat.

Pe parcursul anului 2015, ca urmare a implementării sistemului, au fost înregistrate un șir de reușite în vederea atingerii obiectivelor de eficientizare a procesului de

notificare și raportare a ajutorului de stat și creșterea nivelului de transparență în procesul decizional.

În acest an, în premieră, platforma SIRASM a fost utilizată de către furnizorii ajutorului de stat în vederea notificării măsurilor de sprijin acordate. În procesul de examinare a notificărilor atât Consiliul Concurenței, cât și furnizorii de ajutor de stat au comunicat prin intermediul sistemului, astfel costurile de corespondență prin utilizarea opțiunii de mesagerie și timpul de transmitere a documentelor fiind reduse.

Sistemul dispune de opțiunea generării informației sistematizate privind notificările examinate de către Consiliul Concurenței, cu posibilitatea filtrării datelor atât pe criteriul furnizorului ajutorului de stat, cât și pe cel al beneficiarului.

Este de menționat că până la sfârșitul anului 2015, în sistem au fost introduse 350 măsuri de ajutor de stat. Sistemul generează date sintetice privind măsurile raportate de furnizori, astfel asigurându-se evidența ajutoarelor de stat.

Sistemul oferă informații, care sunt plasate pe pagina web a Consiliului Concurenței și sunt accesibile pentru autoritățile publice, societatea civilă, cercetătorii științifici etc. Informația respectivă clasifică ajutorul de stat acordat în Republica Moldova după următoarele criterii: valoarea totală; obiectivele; formele; regiunile țării unde sunt distribuite ajutoarele de stat. Totodată, în vederea asigurării securității informației stocate, sistemul este găzduit de Î.S. „CRIS Registru”.

Capitolul V. Promovarea culturii concurențiale

Formarea și menținerea unui mediu concurențial loial este o prioritate națională, prevăzută de Constituție, Acordul de Asociere, precum și de strategiile și programele naționale. Promovarea culturii concurențiale este una din atribuțiile principale ale Consiliului Concurenței prevăzută de art.39 lit.a) din Legea concurenței.

Asigurarea mediului concurențial loial poate fi realizată prin implicarea tuturor părților și anume ale mediului de afaceri, ale autorităților statului, ale mass-mediei, ale societății civile și ale Consiliului Concurenței. Promovarea culturii concurențiale are ca scop creșterea nivelului de informare a societății asupra subiectelor în materie de concurență și ajutor de stat

În anul 2015, au fost înregistrate progrese în realizarea acestui obiectiv important, fiind organizată o serie de evenimente publice, Consiliul Concurenței participând cu interviuri și publicații pe subiecte relevante, mediatizând activitățile realizate prin intermediul diferitor mijloace de informare, inclusiv în rețeaua Internet.

5.1 Promovarea concurenței în dialogul cu autoritățile publice și agenții economici

Conștientizarea de către societate a faptului că, concurența este un factor vital pentru dinamizarea economiei naționale, îmbunătățirea mediului de afaceri și sporirea atractivității acestuia atât pentru lansarea noilor afaceri, cât și pentru dezvoltarea lor, este un obiectiv primordial al activității Consiliului Concurenței. Unul din instrumentele de bază în acest sens îl constituie dialogul cu autoritățile publice și agenții economici, care duce la cunoașterea problemelor de ordin concurențial cu care se confruntă societatea și la înțelegerea mai bună a priorităților de acțiune.

În 2015, dialogul cu autoritățile și instituțiile publice, dar și cu agenții economici a fost asigurat prin organizarea de ședințe, training-uri, mese rotunde și ateliere de lucru.

Astfel, în vederea elaborării și implementării Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, prevăzut de Legea nr.166 din 11.07.2012 pentru aprobarea Strategiei Naționale de dezvoltare „Moldova 2020” și de Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere pentru anii 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.808 din 07.10.2014, Consiliul Concurenței a lansat, un dialog continuu de colaborare cu societatea. În acest sens, au fost contactate peste 140 de autorități publice administrative centrale și de reglementare, asociații profesionale și de business, în scopul familiarizării acestora cu politica statului în domeniul concurenței și al ajutorului de stat, și pentru identificarea barierelor anticoncurențiale. În acest context, a fost constituit un grup de lucru interinstituțional, cu participarea reprezentanților ministerelor, autorităților administrative centrale, autorităților de reglementare, care s-au întrunit în cadrul unor ateliere de lucru, ședințe și mese rotunde organizate de Consiliul Concurenței.

Totodată, Consiliul Concurenței a conlucrat activ cu principalii actori din sectoarele agriculturii și industriei alimentare, cu reprezentanții asociațiilor profesionale și de business din țară pentru o elaborare și implementare eficientă a Programului.

Elaborarea Programului național a constituit subiect de dezbateri în cadrul mesei rotunde organizate cu prilejul prezentării raportului anual de activitate al Consiliului Concurenței pentru perioada 2014, la care a participat conducerea Consiliului Concurenței al Republicii Moldova, conducători de autorități publice de țară și peste hotare, reprezentanți ai Delegației UE, ambasadori, oaspeți de onoare din străinătate, reprezentanți ai mediului de afaceri, precum și reprezentanți ai societății civile.

Astfel, au fost discutate subiecte cu privire la structura Programului, importanța lui, pașii de colaborare cu grupul de lucru, și impactul barierelor anticoncurențiale cu exemplificarea acestora. Participanții la dialog au abordat diferite aspecte specifice de ordin concurențial din domeniile de activitate ale acestora și au intervenit cu mai multe propuneri și obiecții asupra proiectului Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Pe lângă constatarea și înlăturarea practicilor anticoncurențiale și a acțiunilor de concurență neloială, Consiliul Concurenței are și atribuția de prevenire a acestora. Or, una din acțiunile realizate de autoritatea de concurență, în scopul exercitării acestei sarcini, este organizarea de ședințe cu principalii actori, care ar putea influența mediul concurențial. În acest sens, în perioada de raportare au fost lansate și desfășurate discuții cu reprezentanții piețelor sensibile: a serviciilor bancare, hotelieră, agriculturii, a industriei alimentare etc.

În cadrul proiectului comun de asistență tehnică al Consiliului Concurenței și BERD, lansat în ianuarie 2015, au fost organizate întrevederi cu autorități publice și din sectorul privat în vederea explorării a trei domenii: farmaceutic, a transportului public și construcțiilor civile.

În această ordine de idei, în scopul colectării informației relevante pentru o analiză ulterioară mai detaliată, Consiliul Concurenței a organizat interviuri cu reprezentanții Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, ai Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, ai Ministerului Sănătății, cu reprezentanții societății civile, ai Biroului Național de Statistică, ai patronatelor, ai Agenției Medicamentului și Agenției Achiziții Publice.

În scopul de a-i atenționa pe actorii de pe piața valutară (bănci, case de schimb valutar) despre consecințele posibile ale activităților neonestе și înțelegerilor tacite între jucători, care afectează mediul concurențial și bunăstarea consumatorului, la 11.03.2015 Consiliul Concurenței a organizat o masă rotundă cu genericul ”Discuții asupra unor probleme pe piața bancară”. La eveniment au participat 31 de reprezentanți de nivel înalt, cei mai importanți actori de pe piața de schimb valutar: BNM, Asociația Băncilor din Moldova, băncile comerciale și casele de schimb valutar din Chișinău. Participanții au fost informați despre rolul și atribuțiile Consiliului Concurenței în soluționarea problemelor din acest domeniu.

În perioada de raportare, asigurarea dialogului și instituirea relațiilor de colaborare cu autoritățile și instituțiile din țară a fost realizată prin participarea la diverse dezbateri publice, unde reprezentanții Consiliului Concurenței au participat în calitate de experți pe probleme de concurență și ajutor de stat.

Astfel, în data de 07.04. 2015, la sediul companiei Efes Vitanta, pentru colaboratorii companiei-gazdă și celor a companiei Coca-Cola Hellenic Moldova a fost organizat un seminar tematic cu genericul „Concurența în sfera vânzărilor”.

Participanții la seminar au fost instruiți în domeniile privind legislația concurenței și rolul Consiliului Concurenței în respectarea acesteia, acordurile anticoncurențiale, limitele impuse față de titularul poziției dominante și concurența neloială. Scopul training-ului a rezidat în urmărirea evoluției legislației concurențiale în Republica Moldova, promovarea practicilor concurențiale legale, studierea cazurilor de concurență neloială investigate de Consiliul Concurenței și instruirea personalului companiei în spiritul respectării regulilor concurenței.

Totodată, la data de 17.12.2015, întru promovarea culturii concurențiale, a fost desfășurat un seminar de instruire a personalului Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale privind combaterea ofertelor trucate. Lecția publică a fost audiată de 9 angajați ai Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale – farmaciști, specialiști în achiziții publice și un jurisconsult ai secției achiziții dispozitivelor medicale. În cadrul instruirii au fost discutate semne ale trucării ofertelor de către întreprinderi, caracteristicile industriilor susceptibile acordurilor anticoncurențiale și practica internațională aferentă ofertelor trucate.

Un șir de evenimente dedicate promovării legislației în domeniul concurenței și asigurării dialogului precum și instituirii relațiilor de colaborare cu autoritățile și instituțiile din țară s-au desfășurat în afara sediului autorității de concurență. În acest sens, angajații Consiliului Concurenței au realizat prezentări și instruirii: în cadrul ciclului de mici dejunuri tematice organizate de CCI France Moldavie, unde au fost prezentate acțiunile prioritare ale Consiliului Concurenței în contextul intrării în vigoare a Acordului de Asociere, provocări și perspective; la Simpozionul științifico-practic ”Lecturi AGEPI 2015”, ediția a XVII-a, Sesiunea 1 (plenară) ”Evoluții recente în domeniul protecției și respectării drepturilor de proprietate intelectuală” cu prezentarea comunicatului științifico-practic având genericul ”Puncte de interferență dintre protecția drepturilor de proprietate intelectuală și protecția concurenței loiale”; la ședința de lucru pentru prezentarea propunerilor de modificare a legislației publicității, organizată de Asociația Agențiilor de Publicitate și Programul „Femeile în politică” (PNUD); la dezbateri publice pe marginea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative privind controlul alcoolului, la sediul Ministerului Sănătății ș.a.

La fel, reprezentanții Consiliului Concurenței sunt membri ai 13 grupuri de lucru externe, dintre care 11 în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, unul la Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și unul la Procuratura Generală.

5.2 Activitatea de informare și promovare în domeniul ajutorului de stat

Fiind un domeniu nou în Republica Moldova, ajutorul de stat necesită o atenție deosebită în contextul informării beneficiarilor, furnizorilor și a altor persoane interesate. Informarea societății despre ajutorul de stat constituie o prioritate în politicile Consiliului Concurenței, ajutorul de stat fiind acea măsură de sprijin, ce conferă beneficiarului un avantaj economic și poate distorsiona mediul concurențial.

Întru promovarea Legii cu privire la ajutorul de stat, în anul 2015 au fost organizate un șir de ședințe și mese rotunde cu autoritățile publice centrale și locale, agenții economice și reprezentanții societății civile.

Astfel, în perioada raportată, subdiviziunile Consiliului Concurenței au organizat 33 de ședințe și seminare de instruire cu participarea reprezentanților mai multor entități printre care: Cancelaria de Stat, Ministerul Mediului, Ministerul Economiei, S.A. „Mina din Chișinău”, Î.M. “Apă - Canal” Strășeni, Î.M. “Piața centrală” Ialoveni, reprezentanții autorităților publice locale din raioanele Ialoveni, Căușeni, Leova, Râșcani, Hâncești, Strășeni, Sângerei, Șoldănești, Ceadâr-Lunga, Cimișlia, Nisporeni, mun. Chișinău, or. Comrat etc., inclusiv o ședință de lucru cu președinții de raioane, la care au participat reprezentanți din 27 de raioane. Totodată, în vederea eficientizării implementării SIRASM, a fost organizată o ședință cu reprezentanții a 27 de autorități publice centrale - furnizori de ajutor de stat.

În cadrul evenimentelor au fost prezentate informații cu referire la prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat, formele ajutorului de stat și tipurile beneficiarilor ajutorului de stat, procedura de acordare, notificare și raportare a ajutorului de stat precum și modalitatea de completare a formularelor.

Totodată, au fost prezentate principalele opțiuni și posibilități ale Sistemul informațional SIRASM și oferită asistența necesară în vederea utilizării acestuia. Participanții au avut posibilitatea să adreseze întrebări și să primească răspunsuri exemplificate.

Odată cu publicarea Raportului privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova în perioada 2011-2013, a fost realizat un reportaj video pentru postul de televiziune MBC, în cadrul căruia au fost prezentate principalele concluzii privind ajutoarele de stat acordate în perioada de raportare și problemele identificate.

În scopul informării furnizorilor despre finalizarea perioadei de raportare a ajutoarelor de stat, a fost difuzat un spot video (*Figura nr.4*), o producție realizată și difuzată gratuit de către IPNA Compania ”Teleradio-Moldova”, care este un partener media fidel al autorității de concurență.

Spotul de informare privind termenul limită de raportare a ajutorului de stat a fost difuzat în luna martie și a înregistrat de 54 de apariții la Radio Național și de 75 de apariții la postul TV Moldova 1.

Spotul de informare privind termenul limită de raportare a ajutorului de stat

Consiliul Concurenței

31 martie
data limită a raportării ajutoarelor de stat.

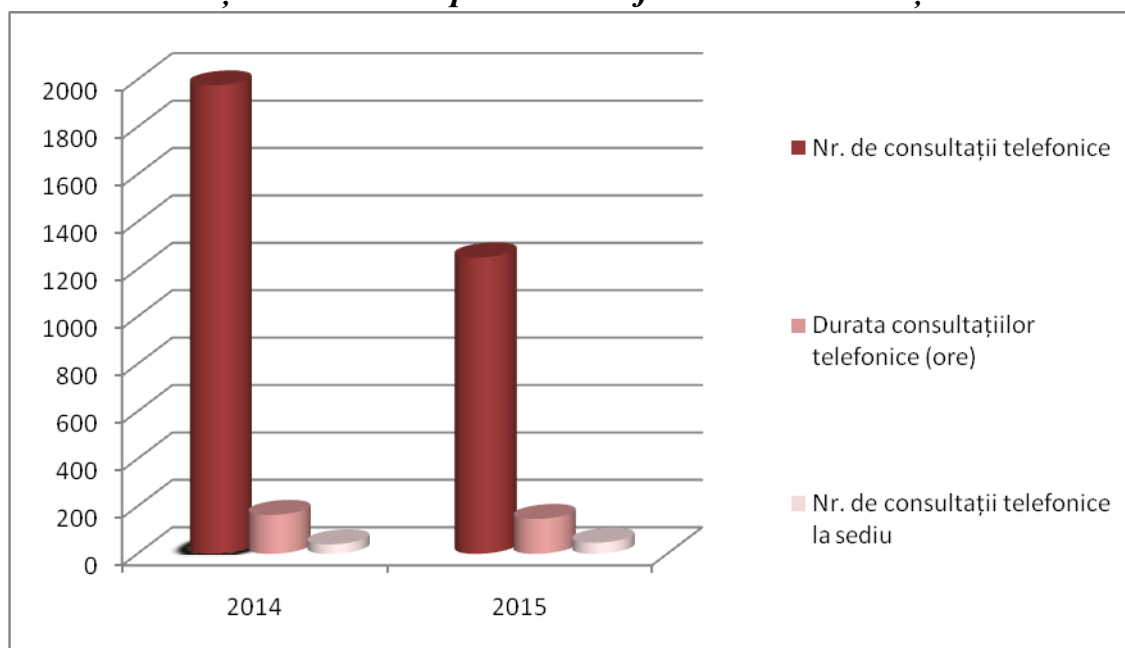
Pentru detalii ne puteți contacta la
Telefon: 27-45-65

www.competition.md

Totodată, în vederea asigurării implementării și promovării Legii cu privire la ajutorul de stat, pe întreg teritoriul țării, angajații Consiliului Concurenței au acordat asistență tehnică de specialitate pentru APC și APL de nivelul I și II, în număr de 1250 de consultații telefonice, cu un total de circa 147 ore, ceea ce constituie o tendință pozitivă de micșorare a numărului de consultații telefonice oferite și numărului de ore acordate comparativ cu anul 2014, când au fost necesare 1 976 de consultații telefonice (+726), care au consumat 164 ore (+ 17).

Asistență tehnică de specialitate oferită APL-urilor și APC-urilor

În același timp, pentru acordarea suportului în completarea formularelor de raportare și notificare a ajutorului de stat a fost acordată asistența tehnică de specialitate pentru furnizorii de ajutor de stat prin intermediul a cca. 47 de consultații comparativ cu 40 acordate în 2014 (-7).

Este important în acest context de menționat că Consiliul Concurenței își propune o micșorare continuă pe viitor a numărului de consultații telefonice acordate și a numărului de ore destinate acestora, ceea ce va constitui un indicator de performanță în domeniul promovării legislației în domeniul ajutorului de stat.

5.3 Promovarea culturii concurențiale prin intermediul evenimentelor organizate

Acțiunile Consiliului Concurenței, regulile necesare pentru asigurarea unui mediu de afaceri concurențial, dar și măsurile de prevenire a practicilor anticoncurențiale, au fost promovate în cadrul a 31 de evenimente (conferințe, seminare, mese rotunde, ateliere de lucru) organizate cu implicarea reprezentanților ai autorităților publice, ai autorităților de reglementare, ai sectorului bancar, ai industriei de morărit și panificație, precum și producătorii agricoli, consumatorii, exportatorii, transportatorii, precum și experți în domeniile date.

Primul eveniment în acest sens a fost organizat la data de 06.02.2015, când a avut loc prima ședință a grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea Programului național și a întrunit peste 40 de reprezentanți ai ministerelor, autorităților administrative centrale, autorităților de reglementare, în vederea familiarizării acestora cu politica statului în domeniul concurenței și ajutorului de stat. În cadrul evenimentului au fost discutate subiecte cu privire la structura Programului, importanța lui, pașii de colaborare cu grupul de lucru, și impactul barierelor anticoncurențiale cu exemplificarea acestora.

Ulterior, în vederea elaborării și implementării eficiente a Programului național, pe parcursul anului 2015, Consiliul Concurenței a organizat un șir de ședințe și întruniri cu participarea reprezentanților asociațiilor și mediului de afaceri din diferite domenii.

În acest sens, poate fi menționată masa rotundă ce a avut loc în cadrul evenimentului de lansare a Raportului de activitate al Consiliului Concurenței pentru 2014, din 02.06.2015, când a fost anunțat startul consultațiilor publice privind conținutul proiectului Programului național și masa rotundă cu principalii actori ai sectoarelor strategice pentru țară: agricultura și industria alimentară, din 14.09.2015.

În cadrul acestor evenimente au fost discutate subiecte cu privire la barierele anticoncurențiale și standardele de activitate, problemele și tendințele existente. De asemenea, participanții au abordat diferite aspecte specifice de ordin concurențial din domeniile de activitate ale acestora și au intervenit cu mai multe propuneri și obiecții asupra proiectului Programului național.

Pe parcursul anului 2015, în calitate de formatori la nivel internațional, colaboratorii Consiliului Concurenței, au susținut, în cadrul proiectului Uniunii Europene ”Armonizarea sistemului de achiziții publice din Ucraina la standardele UE” în perioada 16-17.03.2015, un training de instruire privind implementarea Legii cu

privire la ajutorul de stat pentru un grup de experți din Ucraina. În cadrul acestui eveniment, experții Consiliului Concurenței al Republicii Moldova au prezentat oaspeților din Ucraina evoluția sistemului ajutorului de stat în Republica Moldova, reglementarea acestuia, procedurile de notificare, autorizare, monitorizare și raportare a ajutoarelor de stat etc. Participanții la training au fost familiarizați cu privire la evidența și inventarul ajutorului de stat. De asemenea, colegilor din Ucraina le-a fost prezentat platforma IT de raportare și notificare a ajutorului de stat, SIRASM. Totodată, la 17.03.2015, în cadrul acestui training, la sediul Consiliului Concurenței, a avut loc seminarul privind implementarea ajutorului de stat în sectorul energetic. Evenimentul s-a desfășurat cu participarea reprezentanților din partea Ministerului Economiei al Republicii Moldova, care au vorbit despre modernizarea sectorului energetic în Moldova după semnarea Acordului de Asociere și a Tratatului de instituire a Comunității Energetice. Experții au prezentat colegilor din Ucraina strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 și planurile de implementare a celui de-al treilea Pachet Energetic al UE. Participanții la eveniment au discutat despre mediul concurențial pe piețele energetice și perspectivele de dezvoltare a energiei regenerabile în ambele state.

În aceeași ordine de idei, colaboratorii Consiliului Concurenței au realizat în 2015 un șir de seminare informative în vederea promovării legislației în domeniul ajutorului de stat pentru reprezentanții APL-urilor și APC-urilor din țară.

Un eveniment de anvergura internațională a fost organizat cu ocazia lansării Raportului de activitate al Consiliului Concurenței pentru anul 2014. Acesta a avut loc la data de 02.06.2015 și a întrunit peste 100 de participanți: conducerea Consiliului Concurenței al Republicii Moldova, conducători de autorități publice naționale și de peste hotare, reprezentați ai Delegației UE, ambasadori, oaspeți de onoare din străinătate, mediul de afaceri, precum și reprezentanți ai societății civile și mass-media.

Un alt eveniment de talie internațională, lansat în premieră de Consiliul Concurenței, a fost inaugurarea Competition CaFE la 01.12.2015. Sub acest generic se vor desfășura tradițional cele mai importante evenimente din domeniul concurenței. Primul eveniment din cadrul acestei provocări a întrunit peste 50 de participanți și a fost dedicat lansării discuțiilor cu privire la rodul unei colaborări frumoase dintre Consiliul Concurenței, BERD, Compania de Consultanță LEAR și Agenția Achiziții Publice – studiul: ”Achizițiile Publice a Serviciilor de Întreținere și Reparații ale Drumurilor în Republica Moldova”. În Raportul prezentat de către LEAR, sunt enumerate o serie de probleme anticoncurențiale referitoare la piețele de întreținere și reparații a drumurilor. Adițional la descrierea cadrului normativ, este scoasă în evidență o serie de circumstanțe care pot limita concurența: limite de intrare pe piață, comportamente anticoncurențiale, bariere naturale de reglementare și instituționale.

În cadrul acestei colaborări, angajații Consiliul Concurenței și cei ai Agenției Achiziții Publice au avut posibilitatea să participe la instruirii cu privire la corectitudinea efectuării studiilor de piață și detectării semnelor ce indică la existența acțiunilor de trucare a ofertelor.

În vederea promovării culturii concurențiale, pe parcursul anului 2015 Consiliul Concurenței a realizat un șir de evenimente cu caracter social, al căror menire a fost să atragă atenția și a altor grupuri sociale decât cele implicate direct în acțiuni de concurență. În acest sens, la data 09.06.2015 a fost dat start campaniei cu genericul: ”Profesionalism, Concurență, Bunăstare”. Această campanie oferă posibilitatea de a participa la seminare interesante și utile în domeniul concurenței și ajutorului de stat, oferite de experți internaționali și din cadrul Consiliului Concurenței. În urma invitației lansate prin intermediul unui comunicat publicat pe pagina oficială web a Consiliului Concurenței și distribuit în rețelele social-media, primii participanți înscriși în cursa campaniei au beneficiat de un training oferit de experții din cadrul Proiectului de asistență tehnică BERD.

5.4 Asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței

În vederea respectării prevederilor Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional și Hotărârii Guvernului nr.96 din 16.02.2010 cu privire la acțiunile de implementare a Legii privind transparența în procesul decizional, Consiliul Concurenței a întocmit și a publicat pe pagina web oficială Raportul privind asigurarea transparenței în procesul decizional pentru anul 2014.

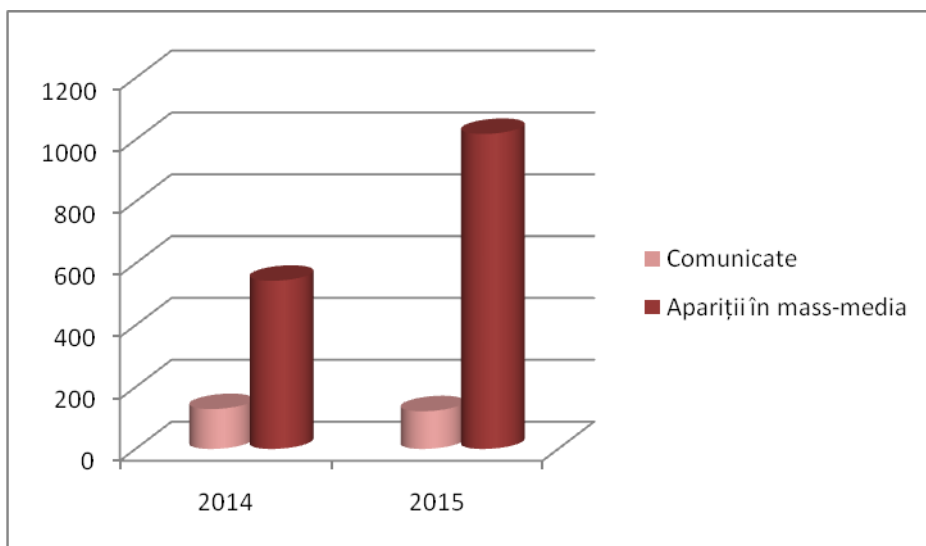
Totodată, pe pagina web a Consiliului Concurenței a fost publicată Declarația privind buna guvernare, în conformitate cu prevederile Ordinului nr.49 din 26.04.2012 cu privire la aprobarea Regulamentului privind evaluarea, raportarea sistemului de management financiar și control și emiterea declarației privind buna guvernare.

În vederea asigurării transparenței acțiunilor realizate, autoritatea a mediatizat cantitativ și calitativ activitatea desfășurată prin intermediul paginii web oficiale și a rețelelor sociale media. Astfel, în perioada de referință, pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței au fost publicate 198 de materiale informative: comunicate de presă, decizii și materiale la rubrica Transparență decizională.

Reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la 11 emisiuni TV și radio, au fost publicate 2 articole tematice în reviste specializate și au fost organizate 3 evenimente de presă. Ca urmare a acestora, în 2015 Consiliul Concurenței a acumulat pe diverse resurse (tv, on-line și presa scrisă) 1019 de materiale jurnalistice comparativ cu 544 de apariții în perioada similară a anului 2014, ceea ce reprezintă o creștere de 46,61%.

Figura nr.6

Grafic comparativ pe comunicate publicate și apariții în mass-media

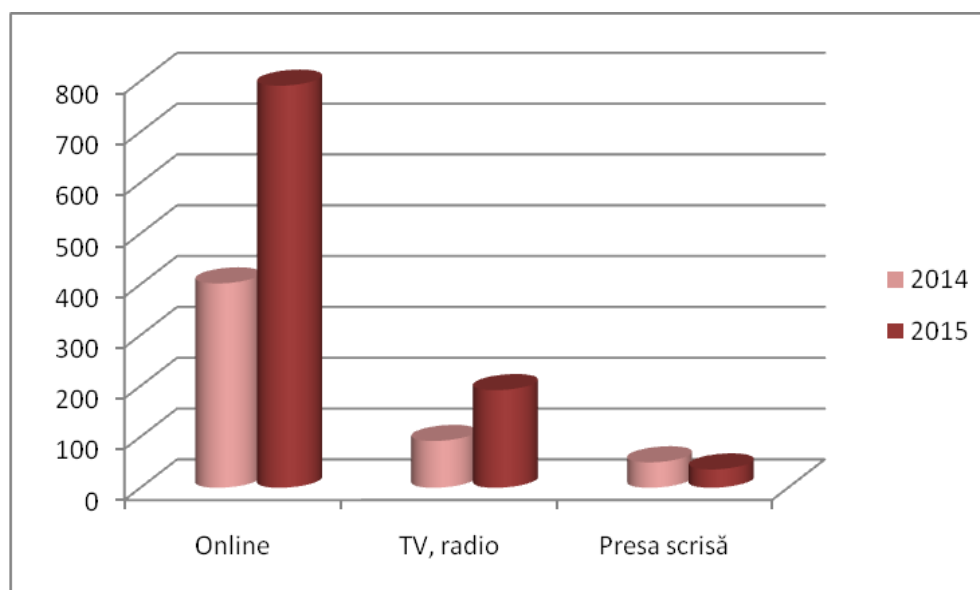

Cel mai mare număr de materiale a apărut în presa electronică – 791 față de 402 apariții în 2014. În sursele TV și radio au fost acumulate 192 de apariții față de 92 în 2014 și 36 de apariții în presa scrisă față de 50 în 2014, această scădere fiind datorată dezvoltării rapide și tendințelor de popularizare a spațiului virtual.

Cele mai multe articole au apărut în luna septembrie – 263 de materiale jurnalistice, urmat de februarie și martie, când au apărut 214 și respectiv 132 de materiale.

Figura nr.7

Grafic comparativ pe apariții în diferite surse

Promovarea culturii concurențiale și asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței, dar și constituirea unei căi de dialog direct cu publicul au fost asigurate și prin intermediul rețelelor de socializare. Consiliul Concurenței utilizează pe larg paginile sale în rețelele de socializare Twitter, LinkedIn și Facebook. În acest sens, a fost introdusă rubrica *Subiectul săptămânii*, care este completată săptămânal și conține noțiuni în domeniul concurenței și ajutorului de stat. Aceste pagini sunt menținute săptămânal prin postarea noutăților, interviurilor angajaților, a anunțurilor și acumulează în mediu în jur de 300 vizualizări pentru fiecare postare.

Capitolul VI. Managementul și resursele Consiliului Concurenței

Anul 2015 a fost unul important în ceea ce privește fortificarea capacităților instituționale. Unul din instrumentele de bază care contribuie la creșterea eficienței de muncă este dezvoltarea abilităților personalului, care a fost realizată prin intermediul instruirilor interne și externe, precum și printr-o serie de acțiuni întreprinse în vederea preluării celor mai bune practici internaționale din domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Totodată în 2015 au fost atrase mai multe proiecte internaționale pentru fortificarea capacității instituționale, dezvoltarea aptitudinilor de analiză și investigare.

6.1 Resursele umane și organigrama

Personalul constituie sursa-cheie a Consiliului Concurenței, iar calitatea și cantitatea activității acestuia va determina eficiența autorității de concurență în timp.

Consiliul Concurenței este constituit din conducere, aparat executiv, format din 17 subdiviziuni specializate și operaționale, și 4 filiale teritoriale (nefuncționale în 2015).

La finele anului 2015, numărul total de angajați al Consiliului Concurenței alcătuia 76 persoane, dintre care efectiv activau 69 de persoane (5 demnitari, 60 persoane care dețin statut de funcționar public și 4 persoane care fac parte din personalul tehnic).

Tabelul nr. 3

Gradul de acoperire cu personal, la 31.12.2015

Nr.	Indicatori	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică	Total efectiv persoane
1.	Efectivul-limită de personal, unități	5	35	87	5	132
2.	Funcții publice ocupate, persoane	5	18	42	4	69
3.	Grad ocupare a funcțiilor publice, %	100,0	51,42	48,28	80,0	52,27

Pe parcursul anului 2015 au fost angajate 31 de persoane și 14 rapoarte de serviciu/relații de muncă au fost încetate.

Gradul scăzut de ocupare a funcțiilor publice vacante se datorează lipsei cunoștințelor și experienței în domeniul concurenței și ajutorului de stat. În cadrul

universităților din Republica Moldova nu există cursuri de pregătire profesională în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Consiliul Concurenței se confruntă cu problema lipsei auditului intern. Pe parcursul anului 2015, funcția de audit intern a fost în permanență expusă concursului, dar fără rezultate, din motivul coraportului disproporționat dintre nivelul de salarizare și volumului e lucru.

Personalul de specialitate din cadrul Consiliului Concurenței au preponderent studii superioare în domeniul juridic și economic. Tabelul 4 prezintă structura nivelului de pregătire profesională a salariaților din cadrul Consiliului Concurenței.

Tabelul nr. 4

Studiile personalului Consiliului Concurenței

Nr.	Tipul studiilor	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică	Total efectiv persoane
1.	Superioare, Economie	5	7	15	-	27
2.	Superioare, Juridice	1	6	18	1	26
3.	Superioare, Altele	-	5	9	1	15
4.	Medii de specialitate	-	-	-	2	2

După cum se poate observa, 97,11% din totalul angajaților au studii superioare, fapt care confirmă că persoanele care ocupă funcțiile respective corespund condițiilor înaintate pentru a ocupa o funcție publică.

Angajații cu studii medii de specialitate ocupă ponderea de 2,89% din totalul de personal, având funcții de șofer.

Colectivul Consiliului Concurenței este unul tânăr, cu vârsta medie, în anul 2015, de 32 de ani. Analizând structura personalului conform profilului de gen, observăm că numărul de femei care activează în cadrul Consiliului Concurenței este mai mare comparativ cu numărul de bărbați (55,07% femei și 44,93% - bărbați), acesta prevalând în rândul funcțiilor publice de conducere și de execuție.

Tabelul nr. 5

Personalul Consiliului Concurenței în funcție de gen

Nr.	Sexul	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică	Total efectiv persoane
1.	Femei	1	11	26	-	38
2.	Bărbați	4	7	16	4	31

Pe parcursul anului 2015, din numărul total de funcționari publici, 19 au fost debutanți, dintre care 16 au fost confirmați în funcția publică, 1 a demisionat și 2 urmează a fi confirmați în anul 2016.

Întrucât Consiliul Concurenței a stabilit standarde înalte de profesionalism pentru angajații săi, tot personalul nou angajat a beneficiat de integrare socio-profesională și a participat la cursuri de formare profesională atât interne, cât și externe.

În scopul asigurării transparenței, motivării personalului și minimizării fluctuației de cadre a fost elaborat și aprobat Regulamentul cu privire la atribuirea primelor angajaților Consiliului Concurenței. Astfel, pe parcursul anului 2015, 6 angajați au fost premiați cu diplome și prime unice cu ocazia jubileelor, iar cu prilejul Zilei profesionale a funcționarului public, 3 angajați ai Consiliului Concurenței au fost premiați cu diplomele de gradul I, II, și III.

6.2 Participarea la cursurile de perfecționare profesională

Dezvoltarea competențelor și abilităților personalului în vederea creșterii eficienței și eficacității instituției, este un scop primordial al Consiliului Concurenței. Astfel, pe parcursul anului 2015, personalul Consiliului Concurenței a beneficiat de **4 228 ore** de instruire interne și externe.

Tabelul nr. 6

Tipul și numărul de ore de instruire

Nr.	Tipul instruirilor	Numărul de ore de instruire
1.	Interne	2 974
2.	Externe în țară	350
3.	Externe în străinătate	904
	Total	4 228

Cele mai importante cursuri de instruire internă de care au beneficiat angajații Consiliului Concurenței, au fost:

- Instruirea oferită de experții autorității de concurență din Letonia, la subiectul: ”Aspecte teoretice și practice privind Legea concurenței”;
- Cursuri de instruire din partea reprezentanților BERD, cu tematica ”Definiția Pieței” și „Evaluarea Concurențială”;
- Training TAIEX în domeniul notificării, examinării și raportării ajutoarelor de stat, cu participarea șefului Oficiului de Monitorizare a Ajutoarelor de Stat din Ungaria;
- Instruire organizată de Baroul American de Inițiativă pentru Supremația Legii (ABA/ROLI) în cooperare cu Comisia Națională de Integritate, cu subiectul: ”Declararea proprietăților veniturilor și a conflictelor de interese. Sancțiunile disciplinare administrative și penale aplicabile”;
- Training BERD, cu tematica: ”Angajamente și studii de piață”;
- Seminar ”Management eficient”, pentru personalul cu funcții de conducere;

- Instruire cu privire la platforma ”SIRASM”;
- Seminar ”Evoluția istorică a dreptului concurențial”.

De cursuri de instruire externă și de schimb de experiență cu alte autorități de concurență din străinătate au beneficiat 29 de persoane, dintre care România – 9 persoane, Ungaria –7, Federația Rusă - 5, Ucraina – 2, cu o durată de totală de 904 ore.

6.3 Implementarea proiectelor internaționale

Pe parcursul anului 2015, Consiliul Concurenței, în contextul preluării celor mai bune practici internaționale din domeniul concurenței și ajutorului de stat, dar și în vederea dezvoltării relațiilor de colaborare internaționale, a realizat o serie de acțiuni. Acestea au avut menirea de a contribui la dezvoltarea și fortificarea colaborării în domeniul concurenței și ajutorului de stat cu multiple organisme internaționale cum ar fi Banca Mondială, UE, ICN, CIPA etc.

Astfel, în baza necesităților și priorităților de dezvoltare instituțională, precum și a apelurilor de proiect anunțate, pe parcursul perioadei de referință, Consiliul Concurenței a remis în adresa instituțiilor internaționale similare 9 propuneri de proiect și o scrisoare de intenție de colaborare. Din cele 10 propuneri remise instituțiilor internaționale, 5 proiecte au fost aprobate și implementate.

În aceste condiții, a fost acceptat și implementat, cu suportul *SlovakAid* și Ambasadei Republicii Slovace în Republica Moldova, un proiect. Acest proiect a fost realizat prin intermediul unei vizite de studiu la Bratislava, Slovacia, în perioada 12-15.05.2015, în care au fost delegați 6 specialiști ai Consiliului Concurenței. În cadrul vizitei, specialiștii au participat la o conferință internațională privind cadrul normativ și practicile UE în domeniul concurenței și la o întrevedere cu experți ai Ministerul Finanțelor al Republicii Slovace în domeniul ajutorului de stat.

Pe data de 21.07.2015, ca răspuns la intenția de a colabora, adresată *FTC* și a negocierilor desfășurate la *sediul Băncii Mondiale în Washington*, 5 specialiști ai Consiliului Concurenței au participat la videoconferința Chișinău-Washington cu experții FTC, organizată cu suportul tehnic al Băncii Mondiale la Chișinău. Discuțiile s-au axat pe prevederile legislației SUA cu privire la publicitate și spam. În acest context, experții FTC au împărtășit experiența lor în domeniu, prezentând cazuri relevante, tehnici și metode utilizate în vederea investigării cazurilor de încălcare a legislației.

În perioada 22-25.10.2015 a fost implementat proiectul elaborat de *Institutul Allerhand*, privind Legea concurenței și legislația referitoare la ajutorul de stat din Republica Moldova. În cadrul proiectului a fost realizată o vizită de studiu în Varșovia, Polonia, la care au participat 5 specialiști ai Consiliului Concurenței. Aceștia au prezentat, la conferința internațională ”Cadrul normativ concurențial și al ajutorului de stat Republica Moldova - Polonia și comunitatea europeană”, o analiză comparativă a cadrului legislativ concurențial promovat de Autoritatea de Concurență din Polonia vis-a-vis de cadrul normativ promovat de Consiliul Concurenței al Republicii Moldova.

Un alt proiect realizat și implementat pe parcursul anului 2015, a fost cel finanțat de *CzDA*, privind suportul extern acordat Consiliului Concurenței în elaborarea documentelor de politici. În acest scop, a fost delegat un expert în domeniul concurenței, Michal Petr, care a elaborat, în perioada 27.10–14.12.2015, un document de politici privind promovarea culturii concurențiale în Republica Moldova.

În perioada 07-08.12.2015, a fost implementat proiectul *TAIEX ale Uniunii Europene* în domeniul ajutorului de stat. În cadrul training-ului au participat 22 de angajați ai Consiliului Concurenței din direcțiile Ajutorului de Stat, Juridică, Politici și Relații cu Publicul, precum și membrii Plenului Consiliului Concurenței. Training-ul s-a bazat pe aspecte teoretice, practice și studii de caz cu referire la examinarea măsurilor de sprijin acordate de către stat, monitorizarea ajutoarelor de stat, precum și investigarea ajutoarelor de stat, acordate ilegal.

De asemenea, în decembrie 2015, *FTC* a venit cu o propunere în adresa Consiliului Concurenței. În cadrul unui proiect de asistență tehnică acordată *Ucrainei*, specialiștii *FTC* urmează să efectueze, de câteva ori pe an, vizite de studiu la Consiliul Concurenței, pentru a oferi instruire privind detectarea și investigarea comportamentului anticoncurențial. De asemenea, experții ar oferi consultanță cu privire la cazurile în derulare și ar putea organiza ateliere de lucru, care ar aborda subiecte precum promovarea culturii concurențiale, stabilirea priorităților și eficiența instituțională etc. În prezent, se duc tratative, iar proiectul urmează a fi aprobat de *USAID*.

Totodată, pe parcursul anului 2015, au fost monitorizate și proiectele în derulare, inițiate în anii precedenți.

Tabelul nr.7

Lista proiectelor în derulare/finalizate în anul 2015

Nr.	Instituția contractată/donator	Denumirea proiectului
1.	Ministerul de Afaceri Externe al Estoniei	Promovarea bunei guvernări în cadrul autorităților pentru concurență și reglementare din Republica Moldova: administrare publică, e-guvernare și cooperare interinstituțională
2.	Banca Mondială	Ameliorarea Competitivității CEP-II
3.	BERD	Asistență Tehnică pentru Consiliul Concurenței
4.	UE	Suport pentru Consiliul Concurenței

Proiectul „Promovarea bunei guvernări în cadrul autorităților pentru concurență și reglementare din Republica Moldova: administrare publică, e-guvernare și cooperare interinstituțională” a fost lansat în 2014, cu susținerea *Ministerului de Afaceri Externe al Estoniei*, în parteneriat cu Școala de Drept a Universității Tehnologice din Tallinn. Proiectul viza consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice și creșterea rolului soluțiilor TIC și e-guvernării în creșterea eficienței și calității serviciilor

publice. În cadrul proiectului, experții estonieni au realizat training-uri pentru specialiștii Consiliului Concurenței, ai Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației. De asemenea, a fost realizată o vizită de studiu a reprezentanților autorităților de reglementare din Republica Moldova în Estonia. În 2015, proiectul a fost finalizat, având ca activități seminarii privind importanța implementării guvernării electronice, organizate la sediile autorităților de reglementare, inclusiv la Consiliul Concurenței.

Un alt proiect inițiat în 2014 și care urmează a fi implementat până în 2019, este *CEP-II Ameliorarea Competitivității, al Băncii Mondiale*. Proiectul își propune să îmbunătățească mediul de afaceri prin susținerea Guvernului în implementarea strategiilor orientate spre crearea unui mediu de afaceri favorabil, reducerea constrângerilor și costurilor pentru gestionarea unei afaceri. Principalii beneficiari ai proiectului sunt IMM-urile și companiile orientate spre export, întreprinderile din Moldova și investitorii străini, instituțiile de stat, printre care și Consiliul Concurenței.

În anul 2015, a avut loc procedura de selectare a expertului care urmează să ofere suport Consiliului Concurenței prin revizuirea și finalizarea unui studiu al sectoarelor economice, în scopul identificării obstacolelor majore în calea concurenței. De asemenea, pe data de 08.09.2015 a fost organizată o teleconferință privind aplicațiile pentru investigații cibernetice, la care au participat 4 experți ai Consiliului Concurenței.

La sfârșitul anului 2014, a demarat proiectul de asistență tehnică pentru Consiliul Concurenței, finanțat de *BERD*. Experți din cadrul companiei de consultanță Lear, a centrului de cercetare Proxenter și a universității Tor Vergata, au organizat, pe parcursul anului 2015, training-uri pentru angajații Consiliului Concurenței. La seminare au participat și reprezentanți ai Agenției Achiziții Publice și ai mediului de afaceri. În cadrul aceluiași proiect, Lear, Proxenter și specialiștii ai Consiliului Concurenței au inițiat un studiu al sectorului de întreținere și reparații a drumurilor din Republica Moldova. Obiectivul acestui studiu a constat în identificarea barierelor care ar putea restricționa concurența în sectorul dat, ulterior afectând negativ competitivitatea și creșterea economică a Republicii Moldova. În acest context, au fost organizate întâlniri cu reprezentanții autorităților de reglementare la nivel sectorial, Agenția Achiziții Publice, asociațiile internaționale și naționale ale oamenilor de afaceri, actori din cadrul sectorului public și privat. Au fost studiate rapoarte și analize economice în domeniu, precum și cele mai bune practici internaționale cu privire la politicile concurențiale.

O altă activitate importantă a proiectului a constituit-o organizarea evenimentului public Competition CaFÉ – Concurența și Achizițiile Publice, la care au fost prezenți participanții la studiu, reprezentanții instituțiilor publice centrale și locale, precum și ai mediului de afaceri. La eveniment au fost prezentate aspecte teoretice și practice cu referire la identificarea acordurilor anticoncurențiale în achizițiile publice, totodată au fost prezentate rezultatele curente ale studiului, acesta urmând a fi finalizat în 2016.

De asemenea, în 2015, a demarat proiectul *Suport pentru Consiliul Concurenței*, aprobat în 2014 și finanțat de UE. Proiectul își propune să îmbunătățească cunoștințele și competențele specialiștilor Consiliului Concurenței privind practica implementării legislației concurențiale (training-uri, seminare, vizite de studiu, ghiduri, documente strategice), să promoveze cultura concurențială în Republica Moldova și să elaboreze cadrul normativ secundar în domeniul concurenței. În decembrie 2015, a fost elaborat un raport inițial care descrie obiectivele proiectului, acțiunile propuse și rezultatele care urmează a fi obținute pe parcursul celor 24 de luni de desfășurare a proiectului.

6.4 Raportul financiar anual

Anual Consiliul Concurenței estimează costurile activității sale și își planifică propriul buget, acesta fiind remis Ministerului Finanțelor, care la rândul său, îl transmite, după aprobare, Guvernului pentru includerea în proiectul Legii bugetare anuale.

Conform Planului de finanțare aprobat de Ministerul Finanțelor pentru 12 luni ale anului 2015, pentru Consiliul Concurenței au fost aprobate surse financiare la componenta de bază de 15 457,2 mii lei.

Executarea planului de finanțare pentru 12 luni ale anului 2015 conform clasificăției bugetare este prezentată în *Tabelul 8*.

Tabelul nr. 8

Analiza executării bugetului Consiliului Concurenței în anul 2015 componenta de bază

	Indici	Planificat, mii lei	Executat, mii lei	Cota executării bugetului, %
1.	Retribuirea muncii	7073,7	7073,7	100,0
2.	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	1575,7	1575,7	100,0
3.	Plata mărfurilor și serviciilor	5979,1	5833,0	97,5
4.	Deplasări în interes de serviciu	496,7	496,5	99,8
5.	Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	285,3	285,3	100,0
6.	Transferuri către populație	46,8	46,8	100,0
	TOTAL	15457,2	15310,8	99,5

Analiza alocațiilor destinate Consiliului Concurenței, conform Legii bugetului de stat pe anul 2015, pe perioada de gestiune, de la componenta de bază, denotă că acestea au fost prevăzute preponderent pentru retribuirea muncii personalului și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală

Informația prezentată mai sus reflectă faptul că la componenta de bază a avut loc neexecutarea bugetului pentru anul 2015 în sumă de 146,4 mii lei. La sfârșitul anului 2015 instituția nu și-a putut onora mai multe plăți contractuale, din motive obiective.

Executarea bugetului Consiliului Concurenței pe părți componente în dinamică (2014-2015) conform clasificăției bugetare este prezentată în *Tabelul 9*.

Astfel, o bună parte din mijloacele alocate pe parcursul anilor pentru întreținerea Consiliului Concurenței, aproximativ 45%, a fost folosită pentru retribuirea muncii angajaților, asigurată în conformitate cu prevederile Legii nr.355-XVI din 23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, Legii nr.48 din 22.03.2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici, Hotărârii Guvernului nr.331 din 28.05.2012 privind salarizarea funcționarilor publici și Hotărârii Guvernului nr.1062 din 15.09.2006 privind salarizarea personalului unor organizații, instituții și întreprinderi monitorizate de Cancelaria de Stat (cu modificările ulterioare) pentru șoferi.

Tabelul nr. 9

Executarea bugetului Consiliului Concurenței în dinamică (2014-2015)

Nr.	Indici	Anul 2014	Cota parte în buget (%)	Anul 2015	Cota parte în buget (%)
1.	Retribuirea muncii	6473,2	44,8	7073,7	46,2
2.	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	1441,0	9,9	1575,7	10,3
3.	Plata mărfurilor și serviciilor	2808,8	19,4	5833,0	38,1
4.	Deplasări în interes de serviciu	782,0	5,4	496,5	3,2
5.	Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	241,6	1,7	285,3	1,9
6.	Transferuri către populație	97,8	0,7	46,8	0,3
7.	Procurarea mijloacelor fixe	2619,2	18,1		
	TOTAL	14463,6	100,0	15310,8	100,0

În scopul retribuirii muncii personalului Consiliului Concurenței, au fost precizate alocații în sumă totală de 7 073,7 mii lei, cheltuielile de casă constituind 7 073,7 mii lei, astfel cheltuielile precizate executându-se la nivelul de 100%.

În urma executării propriului buget, Consiliul Concurenței a înregistrat, la 01.01.2016, datoriile creditoare în sumă de 917,3 mii lei, din care 725,1 mii lei (81,99%) constituie datoriile față de personal la retribuirea muncii, la contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și la primele de asigurare obligatorie de asistență medicală,

calculate pentru luna decembrie 2015, cu termenul de achitare în ianuarie 2016, iar 192,1 mii lei (21%) - defalcările față de diferiți creditori.

Datoriile creditoare menționate s-au format din cauza neachitării de către Trezoreria de Stat a ordinelor de plată, prezentate spre achitare în lunile iulie-decembrie 2015.

Datoriile debitoare în sumă de 109,6 mii lei includ 19,5 mii lei la contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și la primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, plata mărfurilor și serviciilor 90,1 mii lei, (întreținerea mijloacelor de transport – 83,3 mii lei procurarea combustibilului prin sistemul Card-tag, servicii editoriale 6,8 mii lei)

Datorii creditoare cu termenul de prescripție expirat 117,4 mii lei, inclusiv 103,5 mii lei – rechizite de birou, materiale și obiecte de uz gospodăresc, 4,7 mii lei - întreținerea mijloacelor de transport, 1,1 mii lei - cheltuieli de protocol, 8,1 – mărfuri și servicii neatribuite altor alocate.

Conform datelor Raportului financiar, pentru deplasări în interes de serviciu pe perioada de gestiune au fost precizate mijloace financiare în sumă de 496,7 mii lei. Efectiv s-au utilizat conform destinației alocații bugetare în sumă de 496,5mii lei, inclusiv pentru deplasări peste hotare – 496,1 mii lei, cheltuieli aferente participării angajaților Consiliului Concurenței la congrese, seminarii, reuniuni, întâlniri organizate de organismele internaționale de concurență în scopul schimbului de experiență, acumulării de noi cunoștințe în domeniul concurenței. Multe inițiative de instruire oferite de instituțiile-gazdă, selectate de Consiliului Concurenței, au fost finanțate din sursele acestora.

6.5 Raportul de performanță

Nevoia de eficientizare a activității Consiliului Concurenței în procesul de realizare și furnizare a serviciilor publice, a determinat introducerea sistemului indicatorilor de performanță. Acest sistem face posibilă evaluarea consumului de resurse în raport cu rezultatele obținute și compararea lor cu nivelurile stabilite ca obiective planificate.

Pornind de la prevederile Legii concurenței și Legii nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, au fost stabiliți următorii indicatori de performanță, care reies din activitatea și specificul Consiliului Concurenței:

- Bunăstarea consumatorilor;
- Coraportul dintre resursele publice utilizate și contribuția la creșterea bunăstării consumatorilor.

Raportul de performanță reprezintă o sinteză de autoevaluare cantitativă și calitativă a rezultatelor Consiliului Concurenței, fiind parte componentă a Raportului financiar, în care este reflectată utilizarea bugetului. Bugetul de performanță este acel buget care permite ameliorarea eficienței și eficacității cheltuielilor prin corelarea resurselor utilizate cu rezultatele, apelând permanent la informații privind performanța.

Informația de performanță reprezintă informația ce vizează rezultatul obținut în urma utilizării fondurilor publice.

În anul 2015, Consiliul Concurenței a reușit să înregistreze rezultate mai bune comparativ cu anii anteriori. În contextul preluării celor mai bune practici internaționale privind evaluarea impactului autorităților de concurență, Consiliul Concurenței a implementat calcularea indicatorilor de performanță care se aplică în cele mai dezvoltate țări.

Obiectivul de bază al Consiliului Concurenței, în vederea realizării scopului propus, îl constituie raportul supraunitar dintre bunăstarea consumatorilor și bugetul alocat. În 2015, impactul pozitiv asupra bunăstării consumatorilor a fost de 5 ori mai mare decât resursele publice utilizate de autoritate (bunăstarea consumatorilor – 77,83 mln. lei vs bugetul Consiliului Concurenței – 15,46 mln. lei).

În continuare, vor fi menționate acțiunile care reflectă eficiența activității Consiliului Concurenței.

În perioada de raportare au fost realizate 9 studii utile de cunoaștere a piețelor, fiind planificate 3, fapt care permite crearea unei imagini asupra mai multor piețe, identificând reglementările sau practicile cu caracter anticoncurențial ce pot duce la distorsionarea funcționării lor.

Totodată, au fost întocmite 43 de procese verbale de cercetare a plasării publicității, fapt care a contribuit la eliminarea problemelor din sectorul hotelier, activitatea fiind realizată în partereneriat cu Agenția Turismului.

Tabelul nr.10

Raportul privind indicatorii de performanță

Nr.	Denumirea	Unitatea de măsură	Anul de gestiune 2015		
			aprobat	realizat	devieri (+/-)
1.	Bunăstarea consumatorilor	Mii lei	25653,6	77831.1	52177,5
2.	Numărul studiilor utile în anul de gestiune	Unități	3	9	6
3.	Numărul proceselor verbale de cercetare a plasării publicității	Unități	30	43	13
4.	Numărul seminarelor și instruirilor organizate cu părțile interesate în anul de gestiune	Unități	10	31	21
5.	Numărul aparițiilor în mass - media în perioada de gestiune	Unități	26	1019	993
6.	Coraportul dintre resursele utilizate și bunăstarea consumatorilor	Raport	0,5	0,2	0,3

În anul 2015, Consiliul Concurenței a organizat 31 de evenimente în vederea promovării culturii concurențiale precum și cu scopul informării APC și APL cu prevederile Legii cu privire la ajutorul de stat și implementării platformei SIRASM.

Problemele concurențiale și acțiunile întreprinse în vederea soluționării acestora au fost reflectate activ în cele cca 1 019 materiale jurnalistice apărute pe diverse resurse - tv, on-line și presa scrisă, 99,81% dintre acestea înregistrând o tonalitate favorabilă și/sau neutră, fapt care vorbește despre un impact considerabil al activității desfășurate de către Consiliul Concurenței.

În același context, grație acțiunilor întreprinse în vederea asigurării transparenței, Consiliul Concurenței a acumulat 1 019 apariții în sursele mass-media, depășind cu 993 de unități indicatorul planificat. Aportul surselor mass-media în promovarea și informarea publicului larg cu privire la prevederile legislației concurențiale, ajutorului de stat și ale publicității a fost unul semnificativ.

Coraportul dintre resursele utilizate și bunăstarea consumatorilor a constituit 0,2, față de cel planificat de 0,5. Aceasta reflectă utilizarea eficientă a resurselor în vederea exercitării adecvate a atribuțiilor Consiliului Concurenței.

Astfel, datorită sistemului indicatorilor de performanță bazat pe impactul asupra bunăstării consumatorilor, a crescut eficiența muncii și responsabilitatea angajaților. Totodată, implementarea sistemului indicatorilor de performanță, a avut ca efect creșterea motivației angajaților Consiliului Concurenței în realizarea obiectivelor planificate.

Concluzii și direcții prioritare de activitate pentru anul 2016

În ultimele două decenii există o creștere considerabilă în ceea ce privește numărul de țări în care s-a pus accentul pe aplicarea politicii de concurență. Protecția concurenței este una dintre cele mai importante politici economice promovate cu scopul de a susține creșterea, inovația și dezvoltarea.

Scopul politicii de concurență este bunăstarea consumatorilor. În primul rând, piețele libere și concurența loială sporesc atractivitatea țării din punct de vedere al investițiilor atât naționale, cât și străine. În al doilea rând, piețele competitive încurajează inovația și promovează prețurile scăzute, îmbunătățesc serviciile și oferă o alegere variată de produse pentru întreprinderi și consumatori.

În anul 2015, s-a asigurat realizarea obiectivelor și direcțiilor prioritare specificate în Raportul Consiliului Concurenței pentru 2014, în vederea menținerii cursului de deschidere a piețelor către concurență.

Anul 2015, pentru Consiliul Concurenței, a fost marcat prin următoarele *evoluții importante*:

1. Consiliul Concurenței a elaborat, în anul 2015, proiectul Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, în vederea pentru realizării Strategiei "Moldova 2020" și onorării angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere. Acest document, de importanță națională, va fi remis Parlamentului, în 2016 pentru dezbateri și aprobare.

2. În perioada de raportare, Consiliul Concurenței a înregistrat rezultate semnificative privind realizarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere. Succesele privind implementarea capitoului Concurența din Acordul de Asociere nu sunt o constatare subiectivă, ci o apreciere a Comitetului de Asociere în configurația Comerț Republica Moldova - Uniunea Europeană, în baza rezultatelor obținute. Experții UE au evaluat înalt progresele înregistrate de Republica Moldova în domeniul concurenței și au mulțumit Consiliului Concurenței pentru lucrul realizat în acest domeniu în scopul îmbunătățirii climatului de afaceri și atractivității investiționale: "Following the presentation made, the EU side took note of Moldova's progress in implementing the provisions of the Competition chapter into its national legislation and congratulated the Competition Council on the amount of work performed in this field to help improve the business climate and investment attractiveness".

3. În 2015 au fost intensificate eforturile pentru asigurarea unui mediu concurențial loial, atât prin utilizarea instrumentelor de prevenire a încălcărilor Legii concurenței, cât și prin acțiuni de contracarare a fenomenelor anticoncurențiale. În 2015 au fost finalizate mai multe investigații importante, fiind aplicate amenzi-record pentru întreprinderile ce nu respectă legislația concurențială, în valoare de 38,04 mln. lei. Pe de altă parte, în cazurile în care a fost posibilă restabilirea concurenței pe piață, în mod rapid și eficient, a fost utilizat în premieră, instrumentul acceptării angajamentelor de

către întreprinderile implicate în investigație. Implementarea acestor angajamente este monitorizată continuu de Consiliul Concurenței în vederea excluderii comportamentelor anticoncurențiale și asigurării unui mediu concurențial loial.

4. Consiliul Concurenței a dezvoltat și aplicat în practică parteneriate cu diferite autorități publice în vederea contracarării fenomenelor anticoncurențiale. În special, poate fi remarcată activitatea comună cu Agenția Turismului, care a avut ca rezultat pozitiv restabilirea mediului concurențial loial în industria hotelieră și asigurarea implementării adecvate a Normelor metodologice și criteriilor de clasificare a structurilor de primire turistică, excluzând astfel fenomenul de concurență ilegală între structurile de cazare și inducere în eroare a consumatorului.

5. O problemă identificată în activitatea de prevenire a încălcării legislației concurențiale se referă la lipsa unui mecanism eficient de avizare a actelor normative cu impact asupra concurenței. În multe cazuri, din diferite motive, autoritățile publice – inițiatoare a proiectelor de documente legal-normative nu remit în adresa Consiliului Concurenței solicitarea de avizare a acestora. Ca rezultat, uneori sunt adoptate acte normative care conțin clauze anticoncurențiale.

6. Economiiile în tranziție sunt mai vulnerabile în ceea ce privește practicile anticoncurențiale. Societatea, autoritățile publice și mediul de afaceri nu cunosc suficient de bine legislația concurențială și instrumentele de aplicare a acesteia. În acest context, realizarea activităților de informare, conștientizare în vederea creșterii culturii concurențiale este de importanță crucială. În 2015, Consiliul Concurenței a continuat activitatea de promovare a culturii concurențiale, prin implementarea mai multor instrumente de informare despre politicile de concurență realizate, inclusiv prin lansarea unei noi platforme de discuții – Competition CaFE.

7. Fiind încă un domeniu nou, ajutorul de stat necesită o atenție deosebită în contextul informării beneficiarilor, furnizorilor și altor persoane interesate. Informarea societății despre ajutorul de stat constituie o prioritate în politicile Consiliului Concurenței. În același timp, merită să fie menționată elaborarea și publicarea primului Raport privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova în perioada 2011-2013, care a fost mediatizată. În premieră, în 2015, platforma SIRASM a fost utilizată de către furnizorii ajutorului de stat pentru notificarea măsurilor de sprijin acordate. În procesul de examinare a notificărilor atât Consiliul Concurenței, cât și furnizorii de ajutor de stat au comunicat prin intermediul sistemului, astfel costurile de corespondență prin utilizarea opțiunii de mesagerie și timpul de transmitere a documentelor fiind reduse. Până la sfârșitul anului 2015, în sistem au fost introduse 350 măsuri de ajutor de stat.

8. Anul 2015, a fost unul rezultativ pentru Consiliul Concurenței în ceea ce privește asistența pentru dezvoltare. Au fost implementate proiecte de asistență tehnică privind monitorizarea ajutorului de stat, îmbunătățirea procedurilor de investigație și a metodelor de identificare, combatere a practicilor anticoncurențiale, promovarea culturii concurențiale, desfășurarea studiilor de piață. Au fost fortificate relații de colaborare și întreprinse acțiuni comune cu diferiți parteneri de dezvoltare, inclusiv cu sprijinul

Uniunii Europene în cadrul proiectului de asistență ”Suport pentru Consiliul Concurenței”.

Având în vedere evoluțiile și progresele din 2015, precum și realizarea atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței, în anul 2016, își propune realizarea următoarelor *direcții prioritare de activitate*:

1. Promovarea aprobării de către Parlament a Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, precum și lansarea implementării acestuia. Programul va asigura o nouă abordare de dezvoltare a concurenței și deschiderea sectoarelor economice către concurență. În acest context, va fi importantă consolidarea colaborării cu Parlamentul, Guvernul, autoritățile de reglementare, ministerele de resort și alte autorități publice, în vederea implementării acțiunilor necesare pentru dereglementarea sectoarelor economice, pentru a obține o sinergie de eforturi orientate spre consolidarea unui mediu concurențial loial.

2. Îmbunătățirea activității de avizare a proiectelor de acte normative, prin fortificarea colaborării cu Guvernul în vederea elaborării unui mecanism viabil de consultări ex-ante și avizare a actelor normative cu impact asupra concurenței, asigurând astfel îndeplinirea art. 3 din Hotărârea Parlamentului nr. 45 din 31.03.2016 cu privire la Raportul privind activitatea Consiliului Concurenței pentru anul 2014.

3. Consolidarea eforturilor pentru promovarea culturii concurențiale prin implementarea mai multor acțiuni de informare și advocacy, diversificarea auditoriului în cadrul evenimentelor organizate, continuarea implementării platformei de dialog Competition CaFE.

4. Atragerea fondurilor internaționale pentru implementarea proiectelor de asistență tehnică pentru dezvoltarea capacităților Consiliului Concurenței, implementarea celor mai avansate metode de management și cercetare a pieței, de investigare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale. Eforturile vor fi îndreptate de asemenea și spre dezvoltarea relațiilor internaționale de cooperare bilaterală cu autorități de concurență din alte țări, precum și realizării angajamentelor anterioare în cadrul cooperării internaționale.

5. Asigurarea implementării adecvate a cadrului legal de protecție a concurenței, inclusiv prin intensificarea activităților pro-active de investigare, continuarea derulării studiilor utile de cunoaștere a piețelor (în comun cu partenerii de dezvoltare), revizuirea cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu Legea concurenței, realizarea prevederilor Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere în perioada 2014 – 2016 în materie de concurență și ajutor de stat.

6. Elaborarea și publicarea în Monitorul Oficial a rapoartelor ajutoarelor de stat acordate în 2014 și 2015.

7. Perfecționarea mecanismului de acordare și monitorizare a ajutorului de stat, prin implementarea Sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” la nivelul tuturor furnizorilor care au acordat ajutor de stat în anul 2016.

8. Fortificarea capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței prin asigurarea protecției interne și informaționale, implementarea cadrului normativ referitor la politicile de personal și secretariat, managementul funcției publice și al funcționarilor publici în cadrul Consiliului Concurenței, consolidarea managementului resurselor financiare, dezvoltarea parteneriatelor internaționale.

Consiliul Concurenței, prin acțiunile sale va contribui și în continuare la implementarea corectă a legislației concurențiale într-un mod transparent și nediscriminatoriu, onorării angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere în materie de concurență și ajutor de stat.